Ազգ
Azg armenian daily
20 ՅՈՒՆԻՍ 1996, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, # 113 (1119)

Ընտրությունների երկրորդ փուլի օրը հայտնի կդառնա վաղը

19 ՀՈՒՆԻՍ, BBC: Նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլի անցկացման ամսաթվի մասին որոշում ընդունելը Ռուսաստանի Պետական դուման հետաձգել է մինչեւ ուրբաթ օրը, երբ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կհրապարակի ընտրությունների առաջին փուլի պաշտոնական արդյունքները: Չնայած դրան, նախագահ Ելցինը ցանկություն է հայտնել, որ ընտրությունների երկրորդ փուլը տեղի ունենա հուլիսի 3-ին:

Զյուգանովը չի բացառում Լեբեդի հետ դաշինք կազմելու հնարավորությունը

19 ՀՈՒՆԻՍ, BBC: Ռուսաստանի կոմունիստների առաջնորդ Գենադի Զյուգանովը հանդիպեց Անվտանգության խորհրդի նոր քարտուղար Ալեքսանդր Լեբեդի հետ: Զյուգանովն այդ հանդիպումը բնութագրեց որպես թեկնածուների միջեւ տեղի ունեցած սովորական բանակցություններ: Նա ավելացրեց, թե չի բացառում Լեբեդի հետ դաշինք կազմելու հնարավորությունը, եթե ինքը նախագահ դառնա:

ԱԹԵՆՔ

Թուրքիան անհանգստացած է հայ-հունական ռազմական մերձեցմամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍ: Հայ-հունական ռազմական համաձայնագրի ստորագրումից հետո ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանն Աթենքում հայտարարել է, որ Հունաստանն ի դեմս Հայաստանի տարածաշրջանում ձեռք է բերում կայուն եւ հուսալի դաշնակցի: Ըստ պաշտոնաթերթի, եւ թե այդ հայտարարությունն անարձագանք չեն մնացել: «Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայությունն այդ առնչությամբ նշում է, որ ստորագրված պայմանագիրը նախատեսում է տեղեկատվության փոխանակում զենքի, ռազմական սարքավորումների, ռազմական ուսուցման բնագավառներում: Համաձայնագրով երկու երկրները պարտավորվում են համագործակցել սպառազինությունների բնագավառում: «Ես ցանկանում եմ ընդգծել, որ Հայաստանի եւ Հունաստանի միջեւ ստորագրված համաձայնագրում նշված նպատակների իրագործումը խաղաղանց կարեւոր է մեր երկրի համար», ստորագրման արարողությունից հետո հայտարարեց Հունաստանի պաշտպանության նախարար Գերասիմոս Արսենիսը: Հայաստանի կողմից համաձայնագիրը ստորագրեց Վազգեն Սարգսյանը, որը հայտնեց, թե հայ զինվորները 1993 թվականից սովորում են Հունաստանի ռազմական ակադեմիայում: Հունաստանը վերջին մի քանի տարում տարածաշրջանի առաջատար երկրների հետ ռազմական համագործակցության համաձայնագրեր է կնքել: Նույնը վերաբերում է Բուլղարիային, Ռումինիային, Ալբանիային, Եգիպտոսին, Իսրայելին եւ այլն: «Հայաստանը, Հունաստանը եւ Իրանը կարող են դառնալ այդ համագործակցության առանցքը»,- հայտարարեց Հունաստանի արտգործնախարար Պանգալոսը: Նշենք, որ Հունաստանի հետ ռազմական համագործակցության պայմանագիր է ստորագրել նաեւ Ռուսաստանը: Հայտնի է նաեւ, որ Թուրքիայի եւ Իսրայելի միջեւ ստորագրված նմանատիպ համաձայնագիրը բողոքի ալիք առաջացրեց Մերձավոր Արեւելքում եւ Իրանում: Այս համաձայնագիրը հատկապես անհանգստացրին Թեհրանն ու Դամասկոսը: Մտահոգություններ հայտնեց նաեւ Եգիպտոսը: Այս պայմաններում Սիրիան եւ Իրանն անկասկած մեծ հետաքրքրություն կցուցաբերեն Հունաստանի նախաձեռնության նկատմամբ: Թուրքական արձագանքն այդ նախաձեռնությանը չհապաղեց: Հայաստանի եւ Հունաստանի միջեւ համաձայնագիր ստորագրելու հենց հաջորդ օրը Թուրքիայի արտգործնախարարությունը հանդես եկավ պաշտոնական հայտարարությամբ: Անկարան մեղադրեց Հունաստանին տարածաշրջանում լարվածությունը սրելու համար: Նախարարության խոսնակն զգուշացրեց, որ համաձայնագիրը վնաս կհասցնի թե Հունաստանին, եւ թե Հայաստանին, կտրուկ Կովկասի խաղաղությանը: Գերմանական DPA գործակալությունն Անկարայից հաղորդել է, որ հույն-հայկական համաձայնագրով նախատեսվում է նաեւ վերազինել հայկական բանակը: Այս հեռանկարով փոխվում հայտարարություններով հանդես եկավ Թուրքիայի պաշտպանության նախարար Օլթան Սունգուրլուն: «Թուրքիան իր տրամադրության տակ ունի բոլոր միջոցները այդ համաձայնագիրը չեզոքացնելու համար», ասաց նա եւ նշեց, թե նման իրադարձությունները չեն սպառնա իր երկրի անվտանգությանը: Սակայն նա ընդգծեց, որ երկու հարեւան երկրների նման համագործակցությունը անհանգստացնում է Թուրքիային: «Մենք ռազմական առումով ավելի զորեղ երկրների հետ ենք գործ ունեցել: Այնպես որ հույն-հայկական համաձայնագիրը մեզ համար սպառնալիք չէ», ասաց նախարարը:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Վանո Սիրադեղյանն այլեւս չի կասկածում Ելցինի հաղթանակին

Մինչդեռ Տեր-Պետրոսյանը պատրաստ էր իշխանությունը հանձնել կոմունիստներին

«Ես մտավախություն ունեի, որ Ելցինը կպարտվի, բայց նրա ու Լեբեդի դաշինք կազմելուց հետո այլեւս կասկած չունեմ», հայտարարեց ներքին գործերի նախարար Վանո Սիրադեղյանը, երեկ կայացած ասուլիսում պատասխանելով «Ազգի» հարցին: Նա այն կարծիքին էր, թե Ալեքսանդր Լեբեդը շատ խելացի է, ու թեեւ նրա քաղաքական տեսակետները ինքը չի կիսում, բայց համոզված է, որ Ռուսաստանում նման զորավար ունենալով կհանդարտեցվի թե բանակը, եւ թե բանակի ձայները կտրվեն Ելցինին, համեմատելով նրա 15 տոկոսից 10-ը: Վանո Սիրադեղյանի խոսքերով, այդ դեպքում «Յավլինսկին սպիտակ կլինի իր ջնջված ձայների մի մասը գցել Ելցինին»: Գրոզնիի մասին նախարարը զերծ մնաց խոսելուց, քանի որ վերջինս արդեն հրաժարական է տվել: Իսկ անդրադառնալով այն վտանգին, որ սպառնում էր կոմունիստների վերադարձով, Վանո Սիրադեղյանը նշեց ՀՀ նախագահի կտրուկ նախընտրական պատասխանությունը: «Նախագահը բավականին խառնակ քաղաքական գործիչ է եւ դա արեց մի պատճառով, որ պատրաստ էր Հայաստանում կոմունիստներին տալ իշխանությունը, եթե նրանք այնտեղ (Մոսկվայում) գային իշխանության», հայտարարեց ներքին գործերի նախարարը: Դա բացատրեց այն իրավիճակով, որ կոմունիստներն այնքան կառավարելի չեն, որ կարողանան 6 ամսից ավելի Հայաստանում իշխել այդ կառավարությամբ:

«Մենք էլ չենք մնա՝ [illegible] եւ խաղաղասիրությունը եւ Ղարաբաղը» շարունակեց նախարարը: Բայց, ով էլ գար իշխանության, թե դաշնակցականները կամ թե կոմունիստները, Վանո Սիրադեղյանի կարծիքով առաջին 6 ամսում Ղարաբաղը կհանձնեին Ադրբեջանին:

[illegible]

Լեբեդը խիստ վճռականորեն է տրամադրված

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի նոր քարտուղար եւ ազգային անվտանգության գծով ՌԴ նախագահի օգնական Ալեքսանդր Լեբեդը խիստ վճռականորեն է տրամադրված իր նախընտրական ծրագրի իրականացման համար՝ բառացիորեն հենց այսօրվանից:

Մամլո ասուլիսի ընթացքում նախագահի օգնականը Անվտանգության խորհրդի խոր բարենորոգում առաջարկեց: Ընդ որում, նա հաղորդեց, որ նախագահից լայն լիազորություններ է ստացել: Անվտանգության խորհրդի աշխատակազմը արմատապես վերակազմվելու է եւ պետք է պահպանի կադրային հարցերի լուծումը, այն բոլոր գերատեսչությունների կառուցվածքի, ֆինանսավորման գործառույթների վրա ազդելը, որոնց ղեկավարները կընդգրկվեն Անվտանգության խորհրդի կազմի մեջ: Խոսելով Չեչնիայի կացության մասին, Ալեքսանդր Լեբեդը նշել է, թե Չեչնիան խոց է Ռուսաստանի մարմնի վրա: Այն կարելի է եւ պետք է կարգավորել: Լեբեդի խոսքերով, Օլեգ Լոբովը դեռեւս մնում է նախագահի լիազոր ներկայացուցիչը Չեչնիայում, «մինչեւ որ ես խորամուխ լինեմ խնդրի էության մեջ եւ «մարտական կարգուկանոն հաստատեմ»: Ինչ վերաբերում է Զելիմխան Յանդարբիեւի եւ մյուս անջատականների հետ բանակցություններին, ապա նա, ով դրանք սկսել է, նա էլ կշարունակի:

ԱՄՆ-ը անհամբեր սպասում է Լեբեդի հետ աշխատելուն

19 ՀՈՒՆԻՍ, BBC: ԱՄՆ-ը ողջունեց Լեբեդի նշանակումը: Միացյալ Նահանգների Պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչն ասաց, որ Ալեքսանդր Լեբեդն ու Բորիս Ելցինը թվում է, թե լավ լրացնում են միմյանց, եւ որ Միացյալ Նահանգները գտնում են, որ կարելի է [illegible] սկսել աշխատել Լեբեդի հետ: Բացի այդ, Պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչը գովեստով է արտահայտվել Գրիգորի Յավլինսկու մասին: Նրա խոսքերով, Յավլինսկին աչքի ընկնող քաղաքական գործիչ է եւ կարող է ուժեղ ազդեցություն ունենալ ընտրությունների երկրորդ փուլի արդյունքների վրա:

Ո՞վ զրպարտում է արմատակալել չարիքը

ՆԳ նախարարի մամուլի ասուլիսը

ՆԱՆԻՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Հունիսի 19-ին ՆԳՆ Մշակույթի տան դահլիճում հրավիրվել էր ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանի մամլո ասուլիսը, որի թեման հայտարարված էր նախօրոք՝ «Պայքար կազմակերպված հանցավորության եւ կոռուպցիայի դեմ»: Ասուլիսին ներկա լրագրողներից շատերի հիշողության մեջ դեռ թարմ էր 2 տարի առաջ Վ. Սիրադեղյանի ասուլիսը, որը հրավիրվեց Սիրադեղյան-Մանուչարյան դրվագի կիզակետում: Այն ժամանակ ինչ-ինչ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ [illegible] անուններ, հատկապես [illegible] գործարքների [illegible], բացի այդ Սիրադեղյանը խոստացավ կոռուպցիոներների ներկայացված ցանկին նոր անուններ ավելացնել առաջիկայում: Սակայն դրանք այդպես էլ չհնչեցին, իսկ Սիրադեղյան-Մանուչարյան հակամարտության այդ ընթացքում եւ դրանից հետո ՀՀ նախագահի խորհրդական [illegible] հետաքննվում [illegible] հետախուզության հիշյալ դրվագի եւ բացահայտված անունների հետագա ճակատագրի հանդեպ: Իսկ այդ «ճակատագրերը» հիմնականում անփոփոխ մնացին, քանի որ Մանուչարյանի եւ Սիրադեղյանի փոխադարձ բացահայտումներից հետո այդպես էլ հետական զործեր չհարուցվեցին: Նոր բացահայտումների խոստմամբ լինելու հանգամանքով էր պայմանավորված երեկվա ասուլիսին լրագրողական ընդգծված մեծ հետաքրքրությունը:

Ասուլիսը սկսելուց առաջ օրն Սիրադեղյանը շնորհավորեց «Լրագիր օրին» նոր անուն ունենալու համար, չնայած բարեր ասաց նաեւ «Ազգի» հասցեին, ընդգծելով, որ «Ազգը» բավական նախագահի կամքով»:

Այնուհետեւ օրն Սիրադեղյանի կողմից ասուլիսի ընթացքում «պետությունական հասարակարգի» կայացման գործում, միանշանակորեն ավելացրեց, որ «կոռուպցիոներների հետ հաշիվ չեն կարդում»: Հայաստանի կառավարությունում նա անվանեց «զինված» եւ «իրենց խենթ դրվագները»: Իսկ ինչպե՞ս է վերաբերվում ՆԳ նախարարը ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանի այն պնդումը, թե որի Սիրադեղյանը հանդես մաքրվել կառույցներ, ինքը պատմելով մաքրել կառույցի գլուխ, «02» թերթի թղթակցի այդ հարցին ի պատասխան օրն Սիրադեղյանը հեգնանքով ընդգծեց կոռուպցիայի ԱԺՄ ի եռամ տարիներ 2 ի բազմաձայն լինելու հանգամանքը:

Տես # էջ 3

ՀԱԲԻԹԱԹ-2

Հայաստանում շուրջ 120 հազար ընտանիք բնակարան չունի

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ստամբուլում կայացած Habitat-2 գագաթաժողովում ներկայացված «Հայաստանի բնակավայրերի կայուն զարգացման եւ բնակարանային քաղաքականության ազգային զեկույցի» համաձայն, 1995-ին հանրապետության բնակարանային ֆոնդը ներառում էր ավելի քան 56,7 մլն քմ ընդհանուր մակերես կամ 745847 բնակարանային միավոր, որի 60 տոկոսը գտնվում է քաղաքներում: Մեկ շնչին ընկնող ընդհանուր բնակելի մակերեսը կազմել է 15 քմ, այդ թվում քաղաքներում 13,3 քմ, գյուղական բնակավայրերում 18,5 քմ:

Նույն զեկույցի համաձայն, Հայաստանի մոտ 900 հազար ընտանիքներից (3,7 մլն մարդ) 120 հազարը ներկայումս բնակարանով ապահովված չէ եւ գրանցված է պաշտոնական բնակարանային հերթում (41 հազարը սպասում է Երեւանում): Ըստ մասնագետների, հանրապետությունում մոտ 200 հազար բնակարանի կամ 10 մլն քմ բնակելի տարածության կարիք կա: Այս ծավալը հաղթահարելու համար հարկավոր է իրագործել առնվազն 5-10 տարվա շինարարության ծրագիր՝ պահպանելով շինարարության 1990-1991 թթ. տարեկան միջին տեմպերը:

Ըստ գագաթաժողովում ներկայացված զեկույցի, ներկայումս հանրապետության բնակարանային շինարարության եւ շինարարական արդյունաբերության բնագավառներն աշխատում են իրենց կարողությունների 10-12 տոկոսի չափով միայն:

ՄԱԿ-ի Համաշխարհային առողջապահական կազմակերպության (ՀԱԿ) տվյալների համաձայն, բնակարանային պայմաններով չապահովված մարդկանց թիվն աշխարհում գերազանցում է 100 մլն-ը: Տարեկան ավելի քան 4 մլն երեխա մահանում է շնչառական ուղիների վարակումից, ինչի պատճառներից մեկը կացարանների բացակայությունն է:

Սեյսմիկ ակտիվացում տարածաշրջանում

Հյուսիսային Իրանում երկրաշարժը կրկնվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ներկայումս տարածաշրջանում նկատվում է սեյսմիկ պրոցեսների ակտիվացում, «Արմենպրես»-ի թղթակցին ասաց ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության գլխավոր տնօրեն Սերգեյ Բալասանյանը: Դա է հաստատում նաեւ ուժեղ երկրաշարժը, որ տեղի ունեցավ հունիսի 18-ին Իրանի հյուսիսում: Ս. Բալասանյանն ավելացրեց, որ այստեղ դիտարկվող երկարատեւ անդորրին փոխարինեց երկրագնդի կեղեւում կուտակված լարվածության լիցքաթափումը: Միայն Հայաստանի հյուսիսում մայիսի վերջից գրանցվել է ավելի քան 60 թույլ երկրաշարժ: Սեյսմիկ պաշտպանության ծառայությունը հստակ արձանագրում է բարձր սեյսմիկության գոտիները եւ անընդմեջ հսկողություն սահմանում դրանց նկատմամբ: Մեծ կառավարությանը եւ իշխանության տեղական մարմիններին, ասաց նա, մշտապես իրազեկ ենք պահում սեյսմիկ վտանգի չափի եւ կանխարգելիչ միջոցառումների անհրաժեշտության մասին:

Հունիսի 19-ին, տեղական ժամանակով ժամը 11-ն անց 08 րոպեին ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության դիտակայանները գրանցել են երկրաշարժ Հյուսիսային Իրանում, որի ուժգնությունն էպիկենտրոնում եղել է 7 բալ: Ըստ նախնական տեղեկությունների, կան ավերածություններ, զոհերի մասին առայժմ ոչինչ հայտնի չէ: Հայաստանի հարավում զգացվել է 5-6, մայրաքաղաքում՝ 4-5 բալ ուժգնության ցնցում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՀ-ը ամրացնում է կառավարության դիրքերը

25 մլն դոլարը կտրվի նախագահական ընտրություններից հետո

Միջազգային արժութային հիմնադրամը «World economic Outlook» լրագրի վերջին համարում տպագրել է, որ 1995 թ. համաշխարհային տնտեսական աճի տեմպը նվազել է նախատեսվածից ավելի Արեւմտյան Եվրոպայում եւ Հյուսիսային Ամերիկայում։ Դրա հետեւանքով այդ երկրներում աճել է գործազրկության մակարդակը եւ հետագա տնտեսական ճգնաժամի վտանգ՞ է առաջացել։

Այս մասին երեկ կառավարությունում անցկացված մամուլի ասուլիսում հայտարարեց Միջազգային արժութային հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն Սյուզան Ջոնսը։ Սակայն նրա ասելով, անցումային շրջանի երկրները հասել են մակրոտնտեսական ծրագրերի կատարման զգալի հաջողությունների, այդ թվում Ուզբեկստանը, Ղազախստանը, Կիրգիզիան, Մոլդովան, Վրաստանը եւ Հայաստանը։

Խոսելով Հայաստանի եւ ՄԱՀ-ի կապերի մասին, գրասենյակի տնօրենը նշեց, որ մեր հանրապետությունը ՄԱՀ-ին անդամակցել է 1992 թ.-ի մայիսի 28-ից, եւ այս տարիների ընթացքում Հայաստան են ժամանել ՄԱՀ-ի 53 պաշտոնական առաքելություններ։ Իսկ այս տարի փետրվարին ՄԱՀ-ի եւ ՀՀ կառավարության միջեւ ստորագրված պայմանագրի արդյունքում, ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ, 150 մլն. վարկ է տրամադրվել, որը կտրվի 1996–99 թթ. ընթացքում եւ կնպաստի կառուցվածքային մակրոտնտեսական ծրագրերի կատարմանը։ Սյուզան Ջոնսի ասելով, այդպիսով կամրապնդվեն կառավարության դիրքերը։

Այս տարի կտրամադրվի 150-ից միայն 50 մլն-ը, որից 25-ը փետրվարին է տրվել, իսկ մյուս 25 մլն-ը կտրվի սեպտեմբերին։ Մեր այն հարցին, թե արդյո՞ք այս վարկը չի տրվում նախագահական ընտրությունների նախօրեին ուղղակի տնտեսական կայունություն ապահովելու նպատակով, տիկին Ջոնսը պատասխանեց, որ բացարձակապես որեւէ կապ չկա։ Նրա կարծիքով, այդ գումարը (25 մլն.) կտրվի սեպտեմբերի վերջին օրերին՝ ՀՀ նախագահական ընտրություններից հետո։

Գրասենյակի տնօրենը անդրադարձավ նաեւ Հայաստանի ներկա տնտեսական վիճակի վերլուծությանը, հայտարարելով, թե ի տարբերություն ԱՊՀ մյուս երկրների, Հայաստանում վիճակը լավ է։ Մեր մյուս հարցին, թե ինչպիսի տեղեկություն է օգտագործում ՄԱՀ-ը նման եզրակացությունների համար, Սյուզան Ջոնսը նշեց ՀՀ վիճակագրության պետական վարչության տված տվյալները։ Իհարկե, նա համաձայնեց, որ գնահատման հարցում խնդիրներ կան, հատկապես կապված ստվերային սեկտորի հետ։ Այժմ, նոր մեթոդներ են մշակվում, որոնցով տնտեսության ստվերային մասն էլ գնահատեն։

Ի դեպ, ՄԱՀ-ի ներկայացուցիչը ժխտեց նաեւ, թե իրենք որեւէ քաղաքականություն են թելադրում Հայաստանի կառավարությանը։ «Կառավարությունն ինքն է ընտրում իր բարեփոխումների ծրագիրը», ասաց նա։

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուժեղ կարկուտ Շիրակի մարզում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Մայիսի՝ 18-ին Շիրակի մարզում տեղացած հորդառատ անձրեւին հաջորդել է ուժեղ կարկտահարություն, որը մեծ վնաս է հասցրել մարզի գյուղերի ցանքատարածություններին։ Ինչպես տեղեկացրին Շիրակի մարզպետարանի լրատվական կենտրոնից, վնասի չափերը ճշտվում են եւ կհրապարակվեն հունիսի 20-ին։

Հայաստանի բնակֆոնդի մեծ մասը սեյսմակայուն չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հայաստանի բնակելի շենքերի եւ մյուս կառույցների սեյսմակայունությունը ներկայումս չի բավարարում ընդհանուր նորմատիվային պահանջներին։ Անհրաժեշտ է կատարել դրանց սեյսմակայունության փաստացի գնահատում ու կոնստրուկտիվ ամրացում։ Սեյսմակայունության նախկին նորմերով կառուցված բնակելի շենքերի մոտ 90 տոկոսը կարիք ունի ամրացման, ընթացիկ ու հիմնական վերանորոգման։ Այս տվյալները ներկայացված են «Հայաստանի բնակավայրերի կայուն զարգացման եւ բնակարանային քաղաքականության ազգային զեկույցում», ըստ որի, երկրաշարժի հետեւանքով աղետի գոտում վնասվել են 8.9 մլն քառ. մ ընդհանուր մակերեսով բնակելի շենքեր, որոնցից քանդման են ենթակա 3,5 մլն քառ. մ-ը կամ նշված բնակֆոնդի 25 տոկոսը։

Ուսադրության կենտրոնում դիֆտերիան է

ԹԲԻԼԻՍԻ, 19 ՀՈՒՆԻՍ։ Անդրկովկասի երեք հանրապետությունների բժիշկների մասնակցությամբ այսօր Թբիլիսիի արվարձանում գտնվող Տաբախմելա առողջարանային ավանում աշխատանքները սկսեց դիֆտերիայի համաճարակի վերահսկման խնդիրներին նվիրված միջազգային կոնֆերանսը։ Այն անցկացվում է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հովանու տակ։ Կոնֆերանսի մասնակիցները կքննեն դիֆտերիայի կանխարգելման խնդիրները, Անդրկովկասում առկա համաճարակային իրավիճակը եւ կմշակեն այդ հիվանդության կանխման ու դրա դեմ պայքարի համատեղ միջոցառումներ։ Վրաստանի առողջապահության նախարարությունից ստացված տեղեկությունների համաձայն, հնարավոր է, որ կոնֆերանսին մասնակցեն նաեւ Թուրքիայից ժամանած բժիշկները։

«ՓԱՍՏ-Ի»

Վաշինգտոնում ՀՀ դեսպանությունը՝ Internet էլեկտրոնային համակարգում

Օգտակար եւ գործնական նախաձեռնությամբ է հանդես եկել Մ. Նահանգներում Հայաստանի դեսպանությունը՝ հունիսի 6-ից սկսած այն մաս է կազմում Internet համաշխարհային էլեկտրոնային համակարգչային համակարգին։ Այսուհետ ցանկացողները կարող են համակարգչային ցանց մտնել եւ տեղեկություններ քաղել դեսպանության, նրա վիզաների բաժնի ծառայությունների, Հայաստան այցելելու ուղիների, միջոցների, այստեղ կեցության, Հայաստանում տնտեսական ներդրումներ կատարելու, բիզնեսի, ինչպես նաեւ մեր հանրապետությունում կենտրոնային նման կետերի մասին, դրանով իսկ ավելի մատչելի, արագ եւ համապատասխան դարձնելով անհրաժեշտ տեղեկությունների փոխանցումը հետաքրքրվողներին։ Դեսպանության էլեկտրոնային այս ծառայությունն ունի նաեւ լուրերի եւ մեկնաբանությունների «դաշտ», որի ոչ մի մասին առայժմ տեղեկություններ չունենք։

Ուրեմն, այսուհետեւ կարելի է համակարգչով մուտք գործել Globe Scope Internet Services, բացել դեսպանությունների էջը՝ The Embassy Page, եւ «մկան» առաջնորդությամբ, բացել ARMENIA պատուհանը։ Դեսպանության էլեկտրոնային պայմանական կոդն է՝

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Նախկին պատգամավորներն իրենց փորձն են առաջարկում ՀՀ տնտեսության բարելավման համար

ՀՀ Գերագույն խորհրդի առաջին գումարման պատգամավորների 1996 թ. մարտի 15-ի հիմնադիր ժողովում ստեղծված «ՀՀ ԳԽ պատգամավորական ակումբը» այս ուրբաթ, ժամը 11-ին, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանում հրավիրում է «Բարեփոխումներ. մեկնաբանությունների սեղան» հանդիպմանը։ Այդ առթիվ երեկ խմբագրություն էին այցելել ակումբի նախագահության 7 անդամներից Ռ. Թորոսյանը, Կ. Բալայանը, Վ. Չուխաջյանը, Ֆ. Ղազարյանը, որոնք իրենց հատուկ շնորհակալությունը հայտնեցին «Ազգի» հաղթանակի առթիվ։

Ակումբի կանոնադրության հիմնական նպատակներն են աջակցել Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդավարական, իրավական պետության, արդար եւ ազատ հասարակարգի հաստատմանը, իրական սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումների ակտիվացմանը, նպաստել պառլամենտարիզմի ավանդույթների, քաղաքական էթիկայի նորմերի ձեւավորմանը, հանրապետության կյանքի կենսական հարցերում հասարակության ակտիվացմանը, առաջարկություններ տալ օրենսդրական ակտերի, նախագծերի, ՀՀ-ում մարդու իրավունքների պաշտպանվածության հարցերի վերաբերյալ, օգտագործել ՀՀ ԳԽ պատգամավորների փորձն ու կարողությունները ՀՀ ամրապնդման գործում։ Ակումբն անցկացրել է սոցիոլոգիական հարցում։ Հարցման ենթարկված 1000 հոգուց 50.6 տոկոսը տղամարդիկ են, 49.4 տոկոսը՝ կանայք, սոցիալական տարբեր կարգավիճակ ու կրթություն ունեցող բազմազան տարիքային խմբերի մարդիկ։ Հարցաթերթիկում նշված հարցերը նպատակ ունեն պարզել ՀՀ-ում իրականացվող տնտեսական քաղաքականության գնահատականները։ «Ստեղծվա՞ծ են Հայաստանում ազատ ձեռներեցության համար պայմաններ» հարցին դրական պատասխան են տվել հարցվողների 37.7, բացասական՝ 51 տոկոսը։ Սեփականաշնորհման գործընթացի արդարացիությունը հարցվողների մեծամասամբ հավատ է ներշնչում։ Որեւէ պատասխան դժվարացել են տալ միայն 6.6 տոկոսը։ Սակայն հասկանալի է, որ «ինչպիսին էք տեսնում Հայաստանի տնտեսությունը սեփականաշնորհումից 10 տարի անց» հարցին «առանց փոփոխությունների» եւ «ավելի վատ վիճակում» պատասխաններն են տվել հարցվողների համապատասխանաբար 12,9 եւ 25,7 տոկոսը։ «Ավելի բարվո՛ք վիճակում» պատասխանը տվել է մեծամասնությունը՝ 38,2 տոկոսը։ Սակայն «որպես կայուն տնտեսություն ունեցող պետություն» պատասխանը, ի հակառակ բարեփոխումների մասին ամենօրյա պրոպագանդայի, տվել է ընդամենը 0,7 տոկոսը։

«Ձեր ընտանիքի կենսամակարդակը ինչպիսի փոփոխություն է կրել վերջին 2, 5 եւ 10 տարիների ընթացքում» հարցին «լավացել է» պատասխանել է 28, 6 (2 տարում), 23, 5 (5 տ.) եւ 18,3 (10 տ.) տոկոսը, «վատացել է»՝ 41,6, 52,3, 60,2 տոկոսը։ Այդ հետեւությամբ «անհրաժե՞շտ է արդյոք Հայաստանում իրականացվող տնտեսական քաղաքականության արմատական փոփոխում» հարցին հաստատական պատասխան է տվել 63,7 տոկոսը, «ինչպիսի՞ գնահատական կտայիք կառավարության տնտեսական գործունեությանը» հարցին բացասական պատասխան ստացվել է 73,7 տոկոսի կողմից, իսկ «համաձա՞յն եք այն դատողության հետ, որ իր տնտեսական զարգացմամբ Հայաստանը ԱՊՀ երկրների շարքում լավագույններից է» հարցին բացասաբար են արձագանքել 76,7 տոկոսը («այո»՝ միայն 7,3 տոկոսը)։

Ուրբաթ, հունիսի 20-ի կլոր սեղանին հրավիրված են տնտեսագետներ, սոցիոլոգներ, կուսակցություններ, լրագրողներ։ Լրագրողների հետ առանձին հանդիպում կկայանա նաեւ ժամը 13.30-ին։

Ռ.Գ.

«Կոմպյուտերը» օգնության կարիք ունի

Հաշմանդամների հասարակությունում գործող «Կոմպյուտր» գիտաուսումնական ձեռնարկությունը գտնվում է դժվար դրության մեջ։ Տեխնիկայի բացակայության պատճառով ժամանակավորապես փակվել են համակարգչային դասարանները, որտեղ կազմակերպության գոյության 6 տարվա ընթացքում սովորել է մոտ 40 հաշմանդամ։ Այդ մարդիկ աշխատում են կիսանկուղային, կիսախոնավ շենքում, որտեղ նրանք չվերանորոգված հատակի վրա դժվար են շարժվում։ «Մենք մի քանի անգամ դիմել ենք պատասխանատու անձանց՝ համապատասխան տեղամաս տրամադրելու, մեզ երկու անգամ ուղարկել են նույն պատասխանը՝ քաղաքում ազատ տարածություն չկա», նշեց ձեռնարկության տնօրեն ո-ն Հակոբյանը։

ՄԵՏԼՈՒՐ

Սեփականաշնորհման հին եւ նոր սերտիֆիկատները կլինեն համարժեք

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ 1994 թ. բաժանված եւ հետագայում բնակչությանը բաշխվելիք սեփականաշնորհման սերտիֆիկատները գործածության մեջ կլինեն այնքան ժամանակ, քանի դեռ հանրապետությունում կիրականացվեն պետական սեփականաշնորհման ծրագրեր։ Այսինքն, հին սերտիֆիկատները կարող են օգտագործվել նաեւ 96–97 թթ. սեփականաշնորհման ծրագրի շրջանակներում՝ ամբողջ բնակչությանը բաշխվելիք նոր սերտիֆիկատներին զուգահեռ։

Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Էկոնոմիկայի փոխնախարար Աշոտ Մարկոսյանը, նշվածը բավականին ճկուն մեխանիզմ է, երբ քաղաքացին տվյալ տարվա ծրագրով նախատեսված ձեռնարկություններում համար չի գտնում ներդնել իր սերտիֆիկատը, կարող է սպասել եւ այն ներդնել հաջորդ տարի։

Սակայն պետք է նաեւ գիտակցել, որ սեփականաշնորհման գործընթացն անվերջ չի շարունակվելու։ Ինչպես նշեց Ա.Մարկոսյանը, գործող օրենքով նախատեսված չէ, որ սեփականաշնորհման ծրագրի ավարտից հետո պետությունը մնացած սերտիֆիկատները հետ վերցնի. այդ պատճառով քաղաքացիները պետք է աշխատեն օգտագործել դրանք։

ՄԱՄՈՒԼ

Հին «Լրագրի» նոր ծնունդը, «Դիալոգ» եւ «Վայոց ձոր»

Ավելի քան եռամսյա ընդմիջումից հետո այս շաբաթ նորից լույս կտեսնի «Լրագիր» ամենօրյա թերթը։ Թերթի հրատարակումը դադարեցվել էր դատական մարմինների կողմից կոլեկտիվի ՀՀ «Մամուլի մասին օրենքը» խախտելու պատճառով։ Այդ ընթացքում «Լրագրում» կատարվել են փոփոխություններ. փոխվել է խմբագրության ղեկավարությունը։ Ինչպես ասաց նոր գլխավոր խմբագիր Սուրեն Գեղամյանը, թերթը կունենա խիստ ցենտրիստական ուղղվածություն։

«Դիալոգ», այսպես է կոչվում նոր տեղեկատու-վերլուծական բյուլետենը։ Այն ռուս-հայկական նախաձեռնությունների կենտրոնի (Մոսկվա) եւ հայ ռուսական համագործակցության եւ վերածննդի միության համատեղ նախաձեռնությունն է։ Ինչպես նշված է «Դիալոգ»-ի առաջին համարում, նրա էջերում կհրատարակվեն Հայաստանի եւ Ռուսաստանի կյանքի բոլոր կողմերին վերաբերող նյութեր, ուղղված երկու պետությունների ժողովուրդների կապերի զարգացմանն ու խորացմանը։

Վերջերս 2000 տպաքանակով լույս է տեսել Վայոց ձոր մարզի «Վայոց ձոր» պաշտոնաթերթի առաջին համարը։

ՄԵՏԼՈՒՐ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս/թ. հունիսի 22-ին ժամը 12:00-ին Ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում տեղի կունենա ԳԻԱՐՔԱ-ի 2-րդ համագումարը։

Պատգամավորների եւ հյուրերի գրանցումը նույն տեղում՝ ժամը 11:30-ին։

Կազմկոմիտե

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 2 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581641
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼԼԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պատկանում է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ուժային

Սկիզբը էջ 1

Այնուհետեւ անմիջապես վերհիշելով, որ ՀՀՇ-ի 3 անդամ էլ են բանտում, ավելացրեց, որ այդ անմարդն էլ է Մանուկյանը պարտադրել ՀՀՇ-ին: Իսկ ընդհանրապես, ԱԺՄ նախագահին համարեց «կարեւորագույն քաղաքական գործիչ»: Արամոյ Վ. Սիրադեղյանի ասուլիսի նախարարական մասն ավարտվեց:

Հաջորդ մասը վերաբերում էր բանակային հովանավորչության դեմ պայքարին (Ասենք, որ մենք դպրոցական ենք առավելապ բանակում 2 մասերի, ըստ էության այդ 2 «բանակները» միախառնված էին): Սիրադեղյանն ավելացրեց, որ այդ պայքարը «կոմերցիական ոգեւորու-

1993 թ. 120 մարդ, 94 թ. 246, 95 թ. 540, 96 թ. 206: Համակարգի աշխատակիցներից 73-ի դեմ քրեական գործ է հարուցվել, դատապարտվել է 12 մարդ: «Հովանավորչությունը եւ կաշառակերությունը ներսից ուտում են ոստիկանության մարմինը», ընդգծեց Վ. Սիրադեղյանը:

1990 թ. ՆԳՆ-ի համակարգում աշխատել է 20000 մարդ, այսօր այդ թիվը մի քիչ նվազել է: Ոստիկան զորքերը չեն մտնում դրա մեջ: Դրանցից 2963-ը ուսանողներ են, 2000-ը հրշեջ մասերի իրականացման վարչության անձնակազմը, 3780-ը ծառայողներ եւ բանվորներ, 400-ը բուժծառայությունը: «Մաքուր միլիցիայի աշխատողները 14036 են»,

ցիկլային հանցագործությունների մասին տեղեկագիրը բաց լինի մամուլի համար եւ մատչելի:

Պատասխանելով «Ազգի» մրսւ թղթակցի Հ. Ասատրյանի այն հարցին, թե որ համակարգում կա՞ն մարդիկ, որոնք վայելում են անձամբ նախարարի հովանավորությունը, Վ. Սիրադեղյանը նշեց, որ «ես շատ մարդ եմ բերել համակարգ, մոտավորապես 2000 հոգի» եւ որ «շատ սարի եմ պայքարում եմ իմ այն բարեկամների դեմ, որ կարողանում էին ցույց տալ իմ աշխատողների հետ»: Նա ավելացրեց, որ առավելապես խստորեն պատժվում են այն մարդիկ, որոնց ինքը հանձնարարել է:

Անդրադառնալով Սիրադեղյանի

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ո՞ւմ զրդանում է արմատակալել չարիքը

Վանո Սիրադեղյանը այս անգամ անունները չտվեց

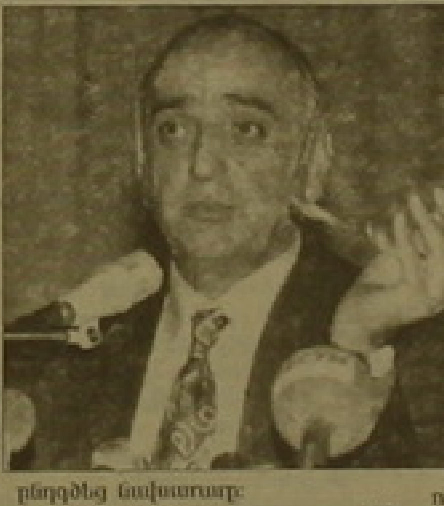

թյան» արդյունք չէ: Այն սկսվել է դեռեւս իր պաշտոնավարության 1-ին տարում, երբ ստեղծվեց 7-րդ վարչությունը ՆԳՆ-ում, որը պետք է խնդիր մասնակցեր հակառակ հանցագործությունների մասին: Սակայն վարչության 6 ամսվա գործունեությունից հետո պարզ դարձավ, որ այնտեղ ինֆորմացիա հավաքվում է, սակայն այն խրվում են ՆԳՆ-ի աշխատակիցների այն հոտխանավորները, ովքեր այս կամ այն աշխատակցին աշխատանքի են նշանակել: Արդյունքում քրեական գործեր չեն հարուցվել, հանցագործները չեն պատժվել, քանի որ «հանցագործները ինֆորմացիայի համար վճար են մոտել»:

Այս ամենից հետո, ըստ նախարարի, 7-րդ վարչությունը սկսեց վերակազմավորվել: Այնուհետեւ փոփոխությունների ալիքը հասավ 6-րդ վարչության, որը սկսվեց մաքրվել այն մարդկանցից, որոնք ազգականներ ունեին ՆԳՆ-ի ղեկավարության մեջ, դատախազությունում, խորհրդարանում, ընդհանրապես պետական օրգաններում: «2-2,5 տարի առաջ ինձ զեկույց հանձնեցին, որ ՆԳՆ-ի, հատկապես ԳԱՎ-ի, անձնագրային ծառայությունների աշխատակիցների լկտիությունը պայմանավորված է հզոր նախարարի ամենազորությամբ, որի ամենազորությունը հովանավորում է նրանց», ընդգծեց նախարարը:

Սակայն «նրանց անպատժելիությունը եւ փոխի զգացում չունենալը մեծ չափերի հասավ»: Այնուհետեւ նախարարը նշեց, որ վաս մասնագիտության ենք ասացել «ամենակարեւ միլիցիայից», «նրա նոմենկլատուրան ամրագրված է, հին բարեկը պաշտպանում են նոր նոմենկլատուրայի կյանքում»:

Անդրադառնալով ոստիկանության համակարգում բնանցկած, գեղատեսակային նորմատիվ ընթացող կադրերի նշանակմանը, նա նշեց, որ ժամանակին առաջ ոստիկանությունը ղեկավարում էր Արզումանի մի խմբակից, Մենդի գլխավորությամբ: Սիրադեղյանը նշեց, որ այս երեւույթը «հակահեղինակիչ ազդեցություն է թողնում համարատվության վրա»: Իսկ ինչ վերաբերում է անձնագրային վարչության ղեկին աշխատանքից ազատելուն, ՆԳ նախարարը նկատեց, որ «4-5 դեպքում, 4-5 միլիոնով ամեն ինչ անում էին, որ նա վերականգնվի»:

Ոստիկանության հատվածները կրճատվել են 22 տոկոսով: «Բարձրակարգ պրոֆեսիոնալներով» 1993 թ. ՆԳՆ-ի համակարգից աշխատանքից ազատվել են 569 մարդ, 94 թ. 454, 95 թ. 1002, 96 թ. 312: «Ծառայողական չհամապատասխանելու պատճառով» 1993 թ. աշխատանքից ազատվել 449 մարդ, 94 թ. 208, 95 թ. 208, 96 թ. 84 մարդ: Կարգապահական եւ այլ խախտումների համար»

ընդգծեց նախարարը:

Ի դեպ նշենք, որ ողջ ասուլիսի ընթացքում արանք միայն հնչած բառերն էին, իսկ հիշատակված երկու փաստերից մեկը վերաբերում նշված Աշտարակի «Մեղրի գործն էր»: Այդ փաստեր, անուններ, հասցեներ չհնչեցին, իսկ Վ. Սիրադեղյանը նշեց, որ այս անգամ գերադասել է անանուն ճանապարհը: Այս առումով, բնական, ասուլիսը ուշադրությունն էր հիասթափեցրեց ներկա լրագրողներից շատերին: Անկեղծ ասած, ասուլիսի թեման «Պայքար համակարգում հովանավորչության եւ կաշառակերության դեմ» մեզ հիմք էր տվել ենթադրելու, որ խոսքը վերաբերում է ոչ թե բացառապես ՆԳՆ-ի համակարգին, այլ ողջ պետական, քաղաքական համակարգում առկա կաշառակերության եւ հովանավորչության երեւույթներին: Այս ենթատեքստը հաշվի առնելով նախարարին, մենք հարցրեցինք, թե հնարավո՞ր են արդյոք այն լուրերը, ըստ որի նախարարի ձեռքի տակ է գտնվում պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների մի ամբողջական ցուցակ, որոնց, ըստ երեւույթին «գործերի», դրոշմ կարելի է ձեռնարկել կառավարության մեջ, սակայն քրեական գործեր հարուցելու եւ դրանք բացահայտելու վրա ՀՀ նախագահը վետո է դրել: Ի պատասխան Սիրադեղյանը նշեց, որ «նախագահը վետո կարող է դնել միայն օրենքների վրա»: Փաստորեն, ՆԳ նախարարը ոչ հաստատեց, ոչ էլ հերքեց մեր կողմից հիշատակված տեղեկության իսկությունը:

Մեր հաջորդ հարցը վերաբերում էր ՌԴ-ի ընտրությունների կապակցությամբ երեւանի կողմից իր գլխավոր զինակցի Գրաչովի զինաթափմանը եւ թե համանման խոշոր փոփոխության դեպքում Սիրադեղյանը հնարավոր համարո՞ւմ է, որ ՀՀ նախագահը կզրկվի Վանո Սիրադեղյանից: Ի պատասխան ՆԳ նախարարը նկատեց, որ «դրանք չի բացառվում»: «Նման վերամիավորումով կանխարգելվել վարչությունը»: Սիրադեղյանը նշեց, որ «թանկինը ղեկավարման արդյունքը ցնծալ ամեն չափ ունի»: Նա հիշատակեր համարեց, որ ...

անձի շուրջը ոչ երկու «պաշտոնական հարուցության» մասին լուրերին, ՆԳ նախարարը նկատեց, որ ինքը ոչ մի հարուցության չունի եւ որ «իմ հարուցությունը հինգ երեխաներն են»: «Առայժմ ոչ մի կոտեկ չունեմ», ավելացրեց նա: Իսկ ինչ վերաբերում է Նորքում սեփական տուն կառուցելու մասին լուրերին, նախարարը հաստատեց դրանք, նշելով, որ «պատմության պետք է տուն ունենա», իսկ ինքն այլեւս չի պատկերացնում, որ կարող է առանց պետական բնակարանում: Ի պատասխան այն հարցի, թե ո՞վ է լինելու առաջին մարդավորը, որին կներկայացվի ՆԳ նախարարը, նշվեց, որ «իր օրոք մարդիկ չի ծնրադրելու»:

Ինչ վերաբերում է հովանավորչության դեմ պայքարի պետական ծրագրեր մշակելուն, ապա նախարարը կասկած հայտնեց պետական ծրագրերի գործունեության արդյունավետության շուրջ:

Անդրադառնալով անձնագրային ծառայություններում վիճող կաշառակերությանը, այլ օրինախախտումներին, ՆԳ նախարարն ընդունեց, որ «անձնագրային ծառայությունը իմ ամենամեծ պարտություններից մեկն է»: Պարզվեց, որ հունիսի 10-ից ՀՀ քաղաքացիների անձնագրերում պարտադիր դրվելու է արտասահմանյան հրավերի կնիքը:

Ասուլիսի ընթացքում Վ. Սիրադեղյանն անդրադարձավ բազմաթիվ այլ հարցերի, դատավարական ծանոթ «անուններ չասա լու» եւ փաստեր չհրապարակելու իր նոր սկզբունքին: Այդ խոսքի պատճառով նախարարի խոսքը դարձավ զուսպ եւ քաղաքական ինքնաշխիրկ դատողությունների շարք, եւ գաղտնի, հովանավորչության դեմ պայքարը մարմին առավելապես առանձին հույսեր չարթնացրեց:

Մնում է ենթադրել, որ ասուլիսը հրավիրվել էր հետեւյալ 3 պատճառներով. ա) ՀՀ նախագահական ընտրություններից առաջ իշխանությունները անցնում են «դրդրդյախտական» խաղերի, այս դեպքում պայքար հռչակելով հասարակությունը հավաքել անհնանն ամեն ներքին կաշառակերության դեմ, բ) Վանո Սիրադեղյանը փորձում է վերահաստատել իր «ինքնավստահ» ներկայությունը, գ) առանց անուններ տալու ՆԳ նախարարը փորձում է անձնել որոշակի հասցեներ ուղարկել եւ ծանոթ ճակատագրի պաշտոնյաների ախորժակը:

Դժվար է հավաստագնել դրանց, թե այս ենթադրություններից միմիայն մեկն է հիմնավոր են, կամ արդարացի, դրանցից ոչ մեկը չի բացառվում, որ ասուլիսի հրավիրման ետեւ կարող լինեն մեզ անհայտ եւ առավել կոնկրետ պատճառներ:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայոց բանակը համեմատաբար իդեալական վիճակում է

Հունիսի 19-ին Մոսկայի տանը տեղի ունեցավ մամուլի ասուլիս, որն անց էր կացնում ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվության եւ մամուլի վարչության պետ Սեյրան Շահսուվարյանը:

Ընդգծվեց, որ լրագրողները հրավիրվել են « ոչ այնքան մամուլի ասուլիսի, որքան կլոր սեղանի շուրջ անկեղծ խոսակցության», որը ճշմարտություն կա դարձնել անհեռաքարթ: Ցանկալի նկատել, որ անկեղծ խոսակցություն ինչպես կայացավ:

Ինչպես եւ սպասվում էր, խոսակցությունն սկսվեց ՌԴ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովի հրաժարականի մասին մտերի փոխանակությունից: Պրն. Շահսուվարյանը նկատեց, որ ՌԴ պաշտպանական համակարգում տեղի ունեցած փոփոխությունները գնահատելն առայժմ վաղ է, վերջնական եզրակացություն կարելի է անել միայն նախագահական ընտրություններից հետո, «որովհետեւ չի բացառվում, որ անգամ այդ փոփոխությունների դեպքում էլ նախագահական ընտրություններն այդ ընթացք ստանան»: Բնականաբար, լրագրողներին ամենից շատ հետաքրքրում էր, թե Ռուսաստանի ռազմական ղեկավարության փոփոխությունն ի՞նչ ազդեցություն կրողնի հայ-ռուսական միջպետական հարաբերությունների հենց ռազմական կողմի վրա: Կոչին վերապահում անելով, որ ամեն ինչ ավելի պարզ կդառնա Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունների արդյունքներից հետո, պրն. Շահսուվարյանը նկատեց, որ հայ-ռուսական ռազմական համագործակցությունը, ի վերջո, «երկկողմ փոխհամաձայնություններն էր», եւ երբ նա կրկին ընտրվի, ապա պետք ենթադրել, որ այդ փոխհամաձայնությունն էական փոփոխություններ չի կրի, քանզի հաշվի թե «նոր ներնակված կադրերը կարողանան մի ամբողջ Ռուսաստան փոխել»: Մեր հարցին, թե ռազմական բնագավառում ինչ զարգացումներ կստանան հայ-ռուսական հարաբերությունները, եթե այնուհետ, այնուամենայնիվ, իշխանության փոփոխություն լինի, պրն. Շահսուվարյանը բառացիորեն պատասխանեց. «Դա նույնպես կախված կլինի այդ պարագայում երկու առաջին դեմքերի հարաբերություններից: Այդ ժամանակ, իմ կարծիքով, կստեղծվի բանակցությունների նոր ոլորտ երկու նախագահների միջեւ, եւ այն ժամանակ արդեն բոլորս էլ հասակ կտեսնենք, թե ուր է գնում այդ զարգացումը»:

Այնուհետեւ խոսակցության ծավալվեց հանրապետության սահմանների պաշտպանության, բանակի հիմնահարցերի եւ դրանց առնչվող խնդիրների շուրջ: Առավելապես վարողը հարկ համարեց նկատել, որ հայ-ադրբեջանական սահմանների գրեթե բոլոր հատվածներում հակառակորդն անընդհատ սադրանքների է գնում, «որ չկա, որ սահմանի այս կամ այն հատվածում կրակոցներ չլինեն»: Ընդամին, նկատվել է մի օրինաչափություն. այդ սադրանքները հատկապես մեծանում են Հայաստանում զորահավաքներ անցկացնելու ընթացքում: Հրադադարի ռեժիմի պահպանման այդ բոլոր խախտումները, ինչպես երեւում է, լցրել են ՀՀ պաշտպանության նախարարի համբերության բաժակը, եւ ներկա ժամանակ պատասխան գործողություններից ձեռնպահ մնալու դիրքորոշում ունեցող նախարարը հրաման է արձակել այսուհետ յուրաքանչյուր այդպիսի դեպքում դիմել համարժեք հակահարվածների:

Անդրադառնալով բանակի ներքին խնդիրներին եւ, մասնավորապես, դրոշակախրոյ բանակ ստեղծելու մասին խոսակցություններին, պրն. Շահսուվարյանը նկատեց, որ այդպիսի ռեժիմը չափազանց բանկ կարող է նստել պետության վրա:

Կանգ առնելով հայկական ազգային բանակում նկատվող բացասական երեւույթների վրա, ասուլիս վարողն ընդգծեց, որ «այդպիսի բաներ լինում են աշխարհի բոլոր բանակներում, եւ ամեն մի կոնկրետ դեպք ունի իր կոնկրետ պատճառը»: Ըստ նրա, երբ անկողմնակալ վերլուծենք, ապա կնկատենք, որ հայոց բանակն ուրիշների համեմատ այսօր առավել «իդեալական վիճակում է»: Օրինակ, մեր հազվադեպ դասալքության փաստերի կողքին ադրբեջանական բանակում այդ երեւույթը ստացված է «հարյուրավոր ու հազարավոր անգամ ավելի եւ ծնողների լեզվով ասած՝ երբ մենք մարդ ենք, էդ մասին չենք էլ խոսի»: Չժխտելով բանակում ավերուն երեւույթների դեմ այսպես ասած անողոք պայքար մղելու անհրաժեշտությունը, ասուլիսը վարողը նկատեց, որ ՀՀ պաշտպանության նախարարության ղեկավարությունն անմիջապես արձագանքում է ամեն մի կոնկրետ դեպքի: Կոնկրետ, անմիջապես պաշտոնազրկվել է այն հրամանատարը, որի զորամասում վերջերս մեկ վիճվոր սպանել էր իր 5 ընկերներին եւ դեռ մեկ փախուստի մասնագործի ու ճանապարհին առայժմ արդյունք չեն տվել: Մերի փոխանակություն կայացավ նաեւ մամուլում եւ զանգվածային լրատվության այլ միջոցներում ռազմական գաղտնիքներ պարունակող տեղեկությունների հրապարակման, զինվորների պարտավորական պատասխանատվության եւ այլ հարցերի շուրջ:

ՌԱՖԻԿ [illegible]

Ավանդատուների թեկնածուն ձգտում է մայրիշխանության

Նախագահի՝ Արմենուհի Ղազարյան. վարչապետ՝ Լյուդմիլա Հարությունյան, պաշտպանության նախարար...

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆԻՍ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. «Հայ կինը կարող է լինել ոչ միայն քաղաքական եւ հասարակական գործիչ, այլեւ հանրապետության նախագահ», գտնում է «Հայկանդուխտ» ավանդատուների ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Արմենուհի Ղազարյանը:

Ա. Ղազարյանի խոսքերով, նախագահ ընտրվելու դեպքում, իր առաջին քայլը կլինի կոալիցիոն կառավարության ձեւավորումը: Նրա համոզմամբ, դա ժողովրդին ներկայիս սոցիալ-տնտեսական ծղնաժամային վիճակից դուրս բերելու միակ ելքն է:

Ա. Ղազարյանը նշեց, որ իր ծրագիրը «ժողովրդին կներկայացնի որպես թեկնածու գրանցվելուց հետո:

Տիկին Ղազարյանի խոսքերով, հանրապետությունում կան բավական թվով կանայք, որոնք կարող են

դեցնել ղեկավար պաշտոններ, օրինակ, ԵՊՀ պրոֆեսոր Լյուդմիլա Հարությունյանը կարող է ղեկավարել ՀՀ լուսավորության նախարարությունը եւ «ինչու չէ, նաեւ ՀՀ կառավարությունը»: Ընդ որում նա գտնում է, որ պաշտպանության նախարարը պետք է նույնպես լինի կին: Նույյան տապան գործակցության բրբավչին տված հարցազրույցում նա հույս հայտնեց, որ որպես թեկնածու գրանցվելու դեպքում «սպառող թեկնածուները կզիջեն իրենց բարձրության վրա»: Ա. Ղազարյանը նկատի ունի, որ սպառողին պետք է զիջեն կնոջը:

Արտահայտելով խաբված ավանդատուների կարծիքը, Ա. Ղազարյանը նշեց, որ «երբ ընդդիմության թեկնածուները մտածում են ժողովրդի մասին, ապա պետք է համախմբվեն ավանդատուների թեկնածուի շուրջ»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ներքին հարցեր

«Անձն ժողովուրդ իր ուսերի վրա է կրում իր պատմական բախտի բեռը»:

ԳԱՐԵԳԻՆ ՆԺԴԵՀ

Հայաստանի հանրապետական կուսակցության նախաձեռնությամբ լույս է տեսել Ազգայնական մատենաշարի երկրորդ գրքույկը «Ազգային գաղափարախոսության արդիականությունը» վերտառությամբ: Գրքույկում զետեղված են Մուշեղ Լալայանի «Ազգային գաղափարախոսության դրույթները», գործելակերպի, որի կարծիքով ազգային գաղափարախոսություն հասկացությունը «կեղծ քաղաքական կատեգորիա է, որովհետեւ ժողովրդավարության պայմաններում անհնար է ողջ ազգը համախմբել մեկ միասնական գաղափարախոսության շուրջ»: Ավելին, «ժողովրդավարության պայմաններում ազգային գաղափարախոսությունը ֆաշիզմ է»:

Սա է մոտեցումը:

Այստեղից կարելի է եզրակացնել, որ մեկ հայերիս, դեռ չէ ունենալ հայկական հարցի ուսումնասիրման կենտրոն, մշակել այդ հիմնահարցի ազգային-դեսական հայեցակարգ (կոնցեպցիա), սերունդների գիտակցության մեջ այդ գաղափարը վառ պահել առանց Թուրքիայի դատապարտելու, առանց նրա հետ հարեւանական հարաբերությունները զանց առնելու:

Ի դեպ, Թուրքիան ունի հայկական հարցի դեսական կոնցեպցիա, որի հարցությամբ զբաղվում են բազմաթիվ գիտական կենտրոններ, յին փաստարկերում հայտարարել, թե, «Պետության տվյալ ժամանակաշրջանի խնդիրներն ու ծրագրերը առավելություն ունեն ազգային ավանդական վարքագծի եւ պատմական հիշողության նկատմամբ»: Ոչ մի կուսակցության կամ անհատի սեփականությունը չէ հայրենիքը, որի հետ նա ինչպես ուզենա, այնպես էլ վարվի: Հայրենիքը ժողովրդինն է, որի ճակատագիրը տնօրինելու իրավունքը նա ինչ-որ ժամանակով փոխանցում է այս կամ այն քաղաքական ուժին, եւ վայն նրան, ով

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ազգային գաղափարախոսությունը անկախ պետության երաշխիք

Վալերի Միրզոյանի «Ազգային ինքնաճանաչման խնդիրները», Գեւորգ Յազըճյանի Ազգային գաղափարախոսությունը եւ հայապահպանության խնդիրը սփյուռքում» եւ Տիգրան Թորոսյանի «Ազգային գաղափարախոսությունը արդյունավետ քաղաքականության երաշխիք» հոդվածները, որոնց հեղինակները գիտական խորաթափանցությամբ ուրվագծել են ազգային գաղափարախոսության հիմնարար դրույթները, որոնք լուրջ խորհրդածությունների տեղիք են տալիս, բայց բնականաբար դեռ է հարստացվեն այլ մոտեցումներով:

Չստանձնելով գրախոսի դերսակությունը ողջունում եմ Հանրապետական կուսակցության նախաձեռնությունը ազգային գաղափարախոսության շուրջ դաշտոնական խոսակցություն ծավալելու համար:

Ես շատ եմ կարեւորում այդ հանգամանքը, քանզի Հայաստանը լինելով անկախ, ինքնիշխան պետություն, դեռեւս դրս էությամբ չունի պետականորեն հաստատված եւ ընդունված ազգային գաղափարախոսության հայեցակարգ, դրան հատկելու վճռականորեն հիմնավորված մարտավարություն եւ ռազմավարություն: Ըստ երեւույթին դա հետեւանք է իշխող քաղաքական ուժի ազգային գաղափարախոսության, քանզի մենք ժողովրդավարական պետություն ենք կառուցում, հակառակ դեպքում կդառնանք ֆաշիստ: Հիշենք, որ աշխարհի բոլոր քաղաքակիրթ պետությունները էլ ունեն իրենց ազգային գաղափարախոսությունը, բայց շատ հեռու են ֆաշիզմից: Երբ անգլիացիներն իրենց մեջ գնահատում են զսպված արիստոկրատությունը եւ ընտրյալ պահպանողականությունը եւ այդ ոգով էլ դաստիարակում են իրենց սերունդներին, արդյո՞ք նրանք ֆաշիստ են դառնում: Իրենց ազգային գաղափարախոսությունն ունեն եւ ճապոնացիները, եւ ամերիկացիները, եւ գերմանացիները, բայց նրանց չեն կարող մեղադրել ֆաշիզմի մեջ:

Ազգային գաղափարախոսության արդիականության հեղինակները սկզբունքորեն մերժում են այս մոտեցումը եւ իբրեւ ազգային գաղափարախոսության առանցք հայ ժողովրդի համար անվերապահորեն ընդունում ամբողջական հայրենիքի, անկախ պետականության եւ ժողովրդի զորացման ու աշխարհ գալու գաղափարը: Ազգային գաղափարախոսները իրավացիորեն պահանջում են երբեւէ պետականորեն չհրաժարվել պատմական հայրենիքի գաղափարից, սեղմել եւ միջոցներ չեն խնայվում ամբողջ աշխարհով մեկ իրենց տեսակետները տարածելու եւ համաշխարհային հանրության բյուրիմացության մեջ պահելու համար: Իսկ մենք հրավունք չունենք մարդկության չասելու ճշմարտությունը: Խոսքն, իհարկե, միայն մարդկության ճշմարտությունն ասելուն չի վերաբերում, այլ ամենից առաջ նրան, որ մեր ազգային գաղափարախոսության գերխնդիրը մեր պատմական հիշողությունը վառ պահելն է, քանզի պատմությունը մեր կենսագրությունն է, մեր հիշողությունը, առանց որի ճշգրիտ իմացության մենք կվերածվենք մանկուրտի: Այդ հիշողության շնորհիվ էր, որ ստեղծվեց «Ղարաբաղ» կոմիտեն եւ ղարաբաղյան շարժումը, իսկ արդյունքում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը: Եւ երբ մեր սերնդին հաջողվի Արցախի հարցն իր վերջնակետին հասցնել (դրանում ես խորապես համոզված եմ), կնշանակի, որ մենք կատարել ենք մեր բաժին պատմական խնդիրը եւ հաջորդ սերնդին ենք փոխանցում ու պատգամում մեր ազգային արժեքներն ու չլուծված կամ, ինչպես ասում են, մեր պատմական բախտի բեռը: Ուրեմն ոչ մի կուսակցության, այդ թվում ՀՀՇԿ-ին իրավունք չի տրված իր ծրագրային փաստաթղթերում հայտարարել այն կուսակցությունը, որ կչարաշահի նրա վստահությունը:

Շուրջ 600-ամյա ընդմիջումից հետո պատմական հանգամանքների բերումով այսօր մենք ունենք մեր անկախ, ինքնիշխան պետությունը: Ունենալը մի բան է, պահել-պահպանելը այլ բան:

Ազգային անկախ պետության գոյության հուսալի երաշխիքը, նրա միավորիչ առանցքը ազգային գաղափարախոսությունն է, առանց որի ժողովուրդները վերածվում են պատմական հիշողությունը կորցրած անդեմ ամբոխի:

Աշխարհասփյուռ հայության եւ եւ Հայոց անկախ պետականության շահերը հրամայաբար պահանջում են ամենայն լրջությամբ զբաղվել եւ մշակել ազգային գաղափարախոսության համակարգ եւ այդ ոգով դաստիարակել սերունդներին: Սա է օրվա հրամայականը:

Վերջում ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել Հայաստանի հանրապետական կուսակցության եւ ՀՀՇԿ-ի գաղափարական անհաշտ մեծարմության առթիվ:

ՖԵՐԴԻՆԱՆԴ ՂԱԶԱՐՅԱՆ,
«Վերածնված Խորհուրդ»
ակումբի նախագահության
անդամ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

«Գյուղացուն պայման պիտի տաս, որ մի բան ստեղծի»

Զրույց հողագործի հետ

Վայոց ձորի մարզի Արենի գյուղի բնակիչ Համո Գրիգորյանին մեր բղթակիցը հանդիպել է Ռինդ գյուղի ջրատարի շինարարությունում: Զարգազրույց է ունեցել նրա հետ, ավելի ճիշտ` անկեղծ մի խոսակցություն, որ հարազատաբար վերարտադրում է ստորեւ «Ազգի» ընթերցողներին ծանոթացնելու գյուղացու կյանքին, նրա մտահոգություններին, ինչպես կա, ցեխոտիրյան հերոսի ասածի պես «առանց որեւէ բան ավելացնելու եւ պակասեցնելու...»:

– Հողերի սեփականաշնորհման ժամանակ ձեր ընտանիքին ինչքա՞ն հող հասավ:

– Մեկ հեկտար, որից 2000 քառակուսի մետրն է ջրովի: Մնացածն անջրդի է, դրոմերի տակ է, դրանց վարձն էլ` Աստծո կրակի գին: Ցավն այն է, որ այդ մեկ հեկտարը 4–5 կտորից է բաղկացած, երկրորդ, երրորդ, չորրորդ կարգի հողեր են: Գոնե բոլորը մի տեղ որ լինեին, ծախկելը հեշտ կլիներ, թե չէ հիմա այնպես է ստացվել, որ մի հողակտորից մյուսը 10–15 կիլոմետր ճանապարհ է: Դա միայն ժամանակի կորուստ չէ, տրանսպորտային ծախս է, վառելիքի ծախս, բերքը պահելու, պահպանելու հոգս: Առաջներում ամեն տարի 1000 քառ. մետր տնամերձ հողամասից ես 6 տոննա խաղող էի ստանում, բայց հիմի չկա: Անցյալ տարի տեսությանը մի կիլոգրամ խաղող չեմ հանձնել, որտեղի՞ց տամ: 1978 թվից մինչեւ 80-ականների վերջերը ես անձամբ գինու գործարան եմ հանձնել 6–7 տոննա խաղող: Ինչի՞ շնորհիվ: Ջրի շնորհիվ, պարարտանյութի, թունաքիմիկատների շնորհիվ: Դա հիմի չկա:

– Լավ, կոմունիստներն իրենց հետ ջուրն էլ՞ տարան:

– Ջուրը չտարան, ջուրն իր հին տեղով գնում է, բայց օգտագործել չենք կարողանում: Վարձն ավելի շատ է, քան ստացվելիք եկամուտը: Որպես հողագործ մարդ կարող եմ քեզ ասել, եւ պայմաններում 1000 քառ. մետր հողակտորի վրա ինչքան թանկ վաճառվող կուլտուրա էլ անցնես, ինչ ծառ ու թուփ էլ տնկես` ջրի հարկը չես կարող մուծել: Թե չէ ջուր կա, տալիս են, «ավելը» չեն անում: Բայց գնի մեծության պատճառով հողագործությամբ զբաղվելն այսօր ձեռնտու չի:

– Անտանտապահությամբ զբաղվիր: Անասուն չե՞ս պահում:

– Պահում եմ: Երկու կով ունեմ, ձի ունեմ, էծ ունեմ, ոչխար ունեմ: Կերի հարցը դժվար է, բայց ամեն ինչից պահում եմ: Միսը փոխանակում եմ ալյուրի հետ, մի քիչ խաղող է լինում, դեղձ, պոմիդոր, հանում եմ շուկա, որտեղի ընտանիքս պահեմ: Հոկտեմբերի 2-ին կլինեմ 40 տարեկան, 8 շունչ եմ պահում: 5 երեխա ունեմ, բազմազավակ հայր եմ, գյուղում ընդամենը 3 հոգի այդքան երեխա ունենք: 4-ը դպրոց են գնում, դպրոցը, փառք Աստծո, կա, բայց ուսումը թանկ է նստում, հագիվ դասագրքերի գինն ենք հասցնում: Հլա հաշվի, թե քանի՞ հազար պիտի դրանց տամ: Դասատուներից գոհ ենք, ուրիշ փող-մող չեն ուզում... Կյանքն առաջ ուրախ էր: Գյուղում «Արփա» ազգագրական երգի-պարի համույթ ունեինք, ես դրա գեղարվեստական ղեկավարն էի: Համույթը 5 տարի գործեց, երեւանում փառատոնի մասնակցեցինք, գնացինք Ռիգա, նկարահանվեցինք: Դա մինչեւ 1991 թիվն էր: Դրանից հետո խումբը ցրվեց, ֆինանսավորող չունեցանք:

– Գյուղի կուլտուրայի ակումբը դադարե՞լ է գործելուց:

– Լրի՛վ: Նույնիսկ կինո էլ չկա, որ մի բանով զբաղվենք: Հեռուստացույցն ի՞նչ, հո կինոյին չի՞ կարող փոխարինել: Բայց ամենամեծ ցավն այն է, որ մեր հին երգն ու պարն է կորչում, ազգային արմատից ենք կտրվում:

– Գյուղխորհուրդը չի՞ կարող այդ հարցում ձեզ օգնել:

– Այ մարդ, դա գյուղխորհուրդ չի, հարկահավաք է: Միայն հարկ հավաքելով է զբաղվում, ուրիշ ոչ մի բան չի անում: 5 երեխատեր մարդ եմ, գնում եմ ասում` ես բանը էսպես պիտի լինի, էս մի հարցում ինձ օգնի, ասում է` ես էլ քեզ նման մի մարդ եմ, ինձ ասում են հարկը հավաքի` հավաքում եմ, ես ի՞նչ անեմ: Թե ուզում ես իմանաս` մեր կյանքն էս է: Հողը տվել են գյուղացուն, մնացած ամեն ինչը մոռացել, գնա ապրի: Բայց էդպես հո չի՞ կարելի:

– Դժգո՞հ ես, որ հողը տվել են:

– Քու արեւ, երբ հողը մեզ 70-ական թվականներին տային, մեր Հայաստանը մի 50 տարով առաջ կգնար, բայց հիմի հետ ենք գնացել: Դե, ասենք, շրջափակում էր, կռիվ էր, Արենի գյուղի վրա մի օրվա մեջ 40 հատ «գրադ» ընկավ: Զոհեր մեր գյուղից չեղան, բայց շրջանից եղավ: Մեկը հյուր էր եկել, էն էլ խեղճ տղեն մահացավ: Դա էլ մի կողմից պիտի հաշվի առնել: Հող մշակելն էլ դժվար է: Տեղ կա ձեռքով ենք անում, տեղ կա` տրակտորով: Այգիներ ունենք` լրիվ չորացել են, 5 տարի մշակող ձեռք չի կպել: Մեկը հենց ինձ, 3300 մետր այգիս այժմ առաջ անտարբեր է վերածվել` չեմ կարողանում տեր լինեմ: Առաջ ջուրն Աղավնաձորից գալիս էր, Արփի սովխոզի ջրհան կայանից հասնում էր մեզ: Հիմի չի հասնում, եւ 150 հեկտար այգի փչացել է:

Իհարկե, հողի սեփականաշնորհումը ճիշտ կարգ էր: Բայց շուտ պիտի արվեր, ոչ թե շրջափակման, կռվի, դալմաղալի ժամանակ: Գյուղացին էս պայմաններում ի՞նչ անի: Գյուղացին ստեղծող է, բայց պայման էլ պիտի տաս, չէ՞, որ կարողանա մի բան ստեղծել: Էնպես հարկեր են դրել, տակից դուրս գալ չենք կարողանում: Էլ չեն նայում` բերք, եկամուտ ստացե՞լ ես, թե՞ չէ: Քառակուսի մետրով է: Էսքան հող ունես` էսքան հարկ պիտի տաս, ուզում է եկամուտ ունենաս, ուզում է` չէ: Բա դա արդա՞ր կարգ է: Էլ չասած, որ էս քար ու քռայի միջի հողերը 2-րդ կարգի տակ են դրել: Սա 2-րդ կարգի հո՞ղ է, թե՞... չորրորդ:

– Վերջը ո՞նց է լինելու:

– Թե գյուղին ջուր տան` լավ կլինի: Այ, Ռինդին ջուր են տալիս: Մի քանի տարուց արդի` դրախտ է լինելու: Հույս ունենք, որ մեր գյուղին էլ ջուր կտան: Էդ դեպքում` կապրենք, շա՛տ լավ կապրենք, քաղաքացուն էլ, պետությանն էլ կպահենք...

ԱՇԽԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՀՈՒՄՈՐ

Անցնող տարիներն ու մնացող մարդիկ

– Բարեւ ձեզ, պարոն Տեր-Գուլանյան:
– Աստծո բարին:
– Եգիպտոսի՞ց, թե՞ դեպի Եգիպտոս:
– Այստեղ, Արցախ եւ ամենուր:
– Ինչպե՞ս հասկանալ, որ ձեր երեկվա թիկնապահները այսօր ձեզանից հոչակավոր են:
– Ինձանից` գուցե, բայց Թիմ բաղիկից հոչակավոր չեն:
– Բայց «Թիմ բաղիկը» ձեր արձակը չէ:
– Ես ամեն լավ բան իմն եմ համարում:
– Ձեր թիկնապահներն արդեն ձերը չեն...
– Ես չեմ մտածում երբեք այդ մասին:
– «Չմտածելով»` ճաղատանում ու չեն սպիտակում, անկայուն եք ու չե՞ն վստահում ձեզ:
– Այո, իսկապես, դաժանության մեջ վարանոտ եմ ես:

Կնադատություն

– Պարոն Մաթեւոսյան, ես կենսագիր չեմ, ոչ էլ քննադատ (ուսը կաներ` կնադատ), բայց գրել-կարդալ իհարկե գիտեմ, եւ հիշում եմ, որ առ «ակումբ» բառը պատասխանում ունեք: Իբրեւ օրվա հասարակական-քաղաքական-մշակութային-լրատվական ակումբների մերձակա անձ, ի՞նչ կարծիք ունեք «Շամիրամ» հասարակական-քաղաքական-մշակութային-լրատվական...
–...բարեգործական կազմակերպության...
– կանանց մասնաճյուղի մասին:
– Շատ կանացի մասնաճյուղ է:

Սիրիուսի հրաժեշտը

– Պարոն Սուրիկյան:
– Այսինքն:
– Երբ տպագրվելու հարցեր կունենաք, դիմեք ինձ:
– Եղավ:

Զուգադրում

Չանձրանում եմ էս աշխարհից, ավա՜ղ...

Բայրոն

Չանձրանալով հաճախ ձանձրացնում ես նրան, ումից ձանձրանում ես:

ԿԱՐՅՈՒՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Պատգամավորները չե՞ն ծերանալու

Մի ժամանակ 2 ամիս էր, հետո դարձավ 1 ամիս, ինչ մեկ աշխատանքից մեկ այլ աշխատանքի տեղափոխվելիս ընդմիջումները հաշվի չէին առնվում, համարվում էր անընդմեջ աշխատանքային ստաժ: Նախկինում, հօգուտ աշխատավորի օրենքի ժամանակ, անընդմեջ ստաժի համար, թոշակ ձեւակերպելիս որոշակի տոկոսով հավելյալ գումար էր տրվում: Ներկայումս ոչ միայն վերացել է անընդմեջ աշխատանքի հետ տրվող հավելյալ գումարը, այլեւ, ըստ նոր օրենքի, գումարվում եւ թոշակային ընդհանուր ստաժից հանվում են անգամ 1–2 օրվա ընդմիջումները:

Մնում ես ապշած սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժերի եւ փախստականների հարցերի նախարարության աշխատակիցների դրդյալ մեջ, հնարամտության, տեղյոտ որոնումների եւ դեպքումների արգասիքներից: Ամեն ինչ արվում է աշխատող մարդուն ֆինանսական վնաս հասցնելու եւ սոցիալական այս ծանր պայմաններում ծերությունը հացի կարոտ, չքավոր ու նվաստացած դարձնելու համար:

Հին օրենքների լավ կողմերը վերացվում են, իսկ նորի մեջ ոչ մի լավ բան չկա` աշխատած մարդու ծերությունն ապահովելու տեսակետից:

Ի՞նչ են մտածում եւ ինչպե՞ս տրամաբանում այդ օրենքը մշակած եւ սերունդների դասին համաձայնած ԳԽ (ներկայիս ԱԺ) նախկին պատգամավորները, մասնագետները:

Չէ՞ որ իրենք էլ պիտի ծերանան:

ԼԵՎՈՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Նախագահական ընտրությունների առաջին փուլն արտացոլում է ռուսաստանցի ընտրողների քաղաքական տրամադրությունների ու ակնկալումների մեջ տեղի ունեցող նշանակալից տեղաշարժերը:

Ընտրություններին մասնակցեց ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիների 70 տոկոսը: Հիշենք, որ Պետդումայի վերջին ընտրություններին` 1995 թ., մասնակցեց ընտրական իրավունք ունեցողների 65 տոկոսը: Սոցիոլոգները կանխատեսում էին, որ ներկայիս ընտրությունները կանցնեն Ռուսաստանի բնակչության քաղաքական ակտիվության աճի պայմաններում (ենթադրվում էր, որ ընտրություններին կմասնակցի ընտրական իրավունքով օժտված քաղաքացիների 80 տոկոսը): Փորձագետները կարծում են, որ այդ բարձր ցուցանիշին մոտենալուն խանգարել կհանդիսանան Ելցինի «նոր կուրսի» սկիզբը: Այդ ճանապարհին Ելցինը կտրականապես կմերժի ամեն մի ուղղակի թելադրանք, ճնշում ժողովրդավարական ուժերի որոշ ներկայացուցիչների կողմից: Նա կմերժի նաեւ իր ծրագրի արմատական վերանայման ամեն մի պահանջ: Վերլուծաբանները կանխատեսում են, որ հնարավոր են լուրջ տեղաշարժեր կառավարության կազմում: Ելցինի թիմի պատասխանատուներից Ս. Ֆիլատովի կարծիքով, չի բացառված, որ նախագահը կդիմի ուժեղ քայլի: Դեռեւս մեկ-երկու օր առաջ մամուլում խոսվում էր, որ Ելցինը Լեբեդին կառաջարկի պետնախարարի կամ Անվտանգության խորհրդի քարտուղարի պաշտոն: Խոսվում էր նաեւ, որ հավանաբար Լեբեդի իրավասությանը կհանձնվեն ուժային նախարարությունները: Դրանք անմիջականորեն ենթարկվում են ներկայիս նախագահին:

Ելցինը նախատեսում է հանդիպումներ նաեւ իր մյուս հնարավոր դաշնակցի` Յավլինսկու հետ, որն առաջին անգամ անցավ ժիրինովսկուց: Այդ հանդիպումների արդյունավետության համար որոշ հիմքեր կան: ժողովրդավարական մտավորականության այն հատվածը, որը պաշտպանում է Յավլինսկուն եւ որի շահերի արտահայտիչը հենց Յավլինսկին է, բարեփոխումների ջերմ կողմնակից է: Սակայն նա դժգոհ է բարեփոխումների քաղաքականության սխալներից, հատկապես, բարձր պաշտոնատար անձանց մասնագիտական անպատրաստվածությունից: Վերլուծաբանների կանխատեսումներով հազիվ թե Ելցինը Յավլինսկուն առաջարկի վարչապետի պաշտոնը կամ նման ինչ-որ բան: Յավլինսկու կարծիքով, ներկա դրությամբ, վարչապետի կարգավիճակն

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ելցինն ընդդեմ Զյուգանովի` ձեռքբերումներ եւ կորուստներ

է Ռուսաստան-Գերմանիա ֆուտբոլային խաղը (որը հենց ընտրության օրն էր տեղի ունենում), ինչպես նաեւ բազմահազար ընտրողների ներքին համոզմունքը, որ նախագահական ընտրությունները կլինեն երկփուլ, եւ որ դեռ ժամանակ կա մասնակցելու ընտրություններին: Բացի այդ, ընտրությունների օրը կիրակի էր եւ քաղաքային բնակչության զգալի մասը զբաղված էր օժանդակ տնտեսություններում: Եւս մի դիտարկում. ընտրություններին մասնակցածների ավելի քան 1 տոկոսը կազմել են նրանք, ովքեր չեն քվեարկել որեւէ մեկի օգտին, խուսափել են արտահայտել իրենց քաղաքական նախապատվությունները:

Առաջին փուլի արդյունքներն ի հայտ բերեցին Ելցինի եւ Զյուգանովի ձայների փոխհավասարակշռվածությունը: Սոցիոլոգները դա կանխատեսում էին: Նրանք ենթադրում էին, որ հիմնական հավակնորդների միջեւ ձայների տարբերությունը կտատանվի 2-3 տոկոսի սահմաններում: Այդպես էլ ստացվեց` Ելցինը ստացավ ընտրության մասնակցածների ձայների շուրջ 35 տոկոսը, իսկ Զյուգանովը` 32-ը: Հետաքրքիր է նաեւ ավելացնել, որ Ռուսաստանի պառլամենտական սոցիոլոգիայի կենտրոնի ղեկավար Բեսանեյլին կանխատեսում էր, թե այդ հարաբերակցությունը կլինի Զյուգանովի օգտին:

Հիմնական մրցակիցներն առաջին փուլի արդյունքները գնահատում են որպես իրենց միջանցիկ հաղթանակ, թեեւ իր ընտրական շտաբի խորհրդակցությունում Ելցինն անբավարարվածություն արտահայտեց առաջին փուլի արդյունքներից: Նրա առաջին օգնական Իլյուշինի կարծիքով, «ժողովրդավարական ուժերի տարանջատվածությունը հնարավորություն չվեց հասնելու հաղթանակի արդեն առաջին փուլում»: Թե՛ Ելցինի եւ թե՛ Զյուգանովի առաջնահերթ խնդիրն է ձեռք բերել լրացուցիչ էլեկտորատ, լավագույնս օգտագործել իրենց պահեստային բոլոր հնարավորությունները, իրենց կողմը ներգրավել բոլոր նրանց, ովքեր չեն մասնակցել առաջին փուլի ընտրություններին, երկրորդ փուլում իրենց քաղաքական կամքն արտահայտելու մտադրությամբ: Ոչ պակաս կարեւոր է նաեւ այն քաղաքացիների ձայների ներքին հավաքագրումը, որոնք, ավանդաբար, չեն մասնակցում ընտրություններին:

Ելցինի թիմն արդեն անհասական պայքարի մարտավարությունից անցել է ժողովրդավարական ուժերի միասնական դաշինք ստեղծելու մարտավարությանը: Սկսվել է քաղաքական բանակցությունների, ներքին դիվանագիտական քայլերի պատասխանատու շրջանը: Այն հագեցած կլինի մասնակի փոփոխություններով, որոնք կբավարարեն կողմերին: Փորձագետները կանխատեսում են, որ դրանք մեծամասնությամբ կպաշտպանեն Ելցինի վարկանիշը առնիս եւ, միգուցե,

հին: Հունիսի 17-ին եւ 18-ին տեղի ունեցած Ելցինի եւ Լեբեդի հանդիպումներն ավարտվեցին քաղաքական սենսացիայով: Լեբեդը նախագահի հունիսի 18-ի հրամանագրով նշանակվեց ազգային անվտանգության գծով նախագահի օգնական եւ, միաժամանակ, Անվտանգության խորհրդի քարտուղար: Նրա իրավասության ներքո պետք է գտնվեն ազգային անվտանգության, բանակի բարեփոխության, հանցագործությունների, կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերը: Թե որքանով Ելցինի այդ քայլը կնպաստի Լեբեդի էլեկտորատի վերակողմնորոշմանը` դժվար է կանխատեսել: Պառլամենտական սոցիոլոգիայի կենտրոնի կողմից մայիս ամսին անցկացված հետազոտությունների արդյունքները ցույց տվեցին, որ Լեբեդի էլեկտորատն անհամասեռ է: Նրա ընտրողների 22 տոկոսը կարծիք էր հայտնել, որ Լեբեդի չընտրվելու դեպքում իր ձայները կտա Ելցինին, իսկ 29 տոկոսը` Զյուգանովին: Իրավացի է Բեսանեյլին, երբ ասում է. «Ընտրողները զորք չեն, որին կարելի է հրամաններով առաջնորդել»: Նույն միտքը, փոքր-ինչ զգեհիկ ձեւով, արտահայտել է Զյուգանովը. «Ընտրողները ճորտեր չեն, նրանք չեն փոխանցվում մի թեկնածուից մյուսին»:

Այնպես որ խիստ դժվար է կանխատեսել, թե երկրորդ փուլի ընտրություններին ինչպիսի հոգեբանական շտապահանջներ կլինեն բազմամիլիոն ընտրողների տրամադրությունների

այնպիսին է, որ նա, փաստորեն, նախագահական իշխանության կցորդն է, այլ ոչ թե նրան ինչ-որ չափով հավասարազոր իշխանություն: Այսօր դժվար է կանխագուշակել, թե ինչպիսի առաջարկություններ կարվեն Յավլինսկուն եւ ինչպես կհաղթահարվեն նրանց միջեւ առկա տարաձայնությունները: Սակայն օրերս Յավլինսկու թիմի առաջատարներից Լուկինը հայտարարեց, որ այնուամենայնիվ, նրանք պետք է կանգնեն Ելցինի թեկնածության պաշտպանության դիրքերում:

Զյուգանովի թիմը, ինչը` նախագահության թեկնածուն, գոհ են առաջին փուլի արդյունքներից: Ինչպես արդեն ասացինք, Զյուգանովը դրանք գնահատում է որպես միջանցիկ հաղթանակ: Օրերս հայտնի կդառնան Զյուգանովի թիմի մարտավարական նորույթները, հնարավոր դաշնակիցներ հավաքագրելու քաղաքական հասցեները: Զյուգանովը կասկածներ չունի երկրորդ փուլում իր հաղթանակի նկատմամբ, այն համարում է արդեն իր «գրպանում»: Նա համոզված է, որ Լեբեդի, ժիրինովսկու ձայների ճնշող մեծամասնությունը առաջիկա ընտրություններում կանցնի իր կողմը: Օրերս կայացած ասուլիսում Զյուգանովը հայտարարեց, որ Լեբեդի, ժիրինովսկու ընտրողների «...երկու երրորդը կքվեարկեն իր օգտին, կամ էլ չեն ներկայանա ընտրություններին»:

Ինչեւէ, երբ այսօր գնահատենք հիմնական հավակնորդների հնարավորությունները, ապա կարելի է ասել, որ Ելցինի էլեկտորատն ունի աճի մեծ պաշար: Լեբեդի, Յավլինսկու, Ֆյոդորովի ձայները կանցնեն Ելցինին, երբ վերջինիս մեջ տեսնեն իրենց ակնկալիքների երաշխիքը: Չի բացառվում, որ այդ ձայների զգալի մասը չի անցնի ոչ մեկին եւ ոչ էլ մյուսին: Չմոռանանք, որ շատերը քվեարկել են ոչ այնքան Լեբեդի օգտին, որքան ընդդեմ Զյուգանովի եւ Ելցինի:

Այնուամենայնիվ, ինչպես գտնում է Լացիսը, կհաղթանակի «չարյաց փոքրագույնը», ասել է թե` Ելցինը: Հայտնի սոցիոլոգ Լեւադան կանխատեսում է, որ Ելցինը կստանա երկրորդ փուլին մասնակցած ընտրողների ձայների 50-51 տոկոսը:

ՄԱՆՈՒԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՇՐՋԱՆ

Ադրբեջանը ռուսական զենք է գնում

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ-ANS PRESS: Չնայած Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ որեւէ համաձայնագիր չի ստորագրվել զենքի առեւտրի վերաբերյալ, պաշտպանության նախարությունը շարունակում է ռուսական ռազմական տեխնիկա գնել երրորդ երկրի միջնորդությամբ: Այդ մասին հայտարարել է Ադրբեջանի կառավարության բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը, որը չի ցանկացել հրապարակել իր անունը: Նա չի նշել նաեւ երրորդ երկրի անունը: Միաժամանակ, նրա տվյալներով, Ադրբեջանի յոթ գործարաններն են միայն, որ ռազմական արտադրանք են քողարկում: Հիմնականում դրանց արտադրանքն ուղղված է հրասայլերի, զրահամեքենաների, հետեւակի մարտական մեքենաների եւ այլ տեխնիկայի միջին տեխնիկական վերանորոգման: Ռուսական տեխնոլոգիայով արտադրվում են ձեռքի հակատանկային ականանետներ (ՌՊԳ-9), կայանքի կողի հրասայլային գնդացիրներ (ՊԿՏ), ինչպես նաեւ պարկուճներ Մակարովի ատրճանակի համար: Ադրբեջանցի փորձագետների կարծիքով, այդ արտադրանքն իր որակով չի զիջում ռուսականին:

Գրաչովը ՆԱՏՕ-ում Ռուսաստանի ներկայացուցի՞չ

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՆԱՏՕ-ն պատրաստ է համագործակցելու Ռուսաստանի պաշտպանության ցանկացած նոր նախարարի, ինչպես նաեւ ցանկացած նոր կառավարության հետ, քանի որ արեւմտյան ռազմաքաղաքական դաշինքի համար Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները կարեւոր նշանակություն ունեն եվրոպական եւ համաշխարհային անվտանգության առումով: Այսպես են ՆԱՏՕ-ի բրյուսելյան կենտրոնակայանի աղբյուրները մեկնաբանել պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովին ազատելու մասին լուրը:

Դեռեւս անցյալ ուրբաթ օրը Պավել Գրաչովը Բրյուսելում մասնակցել էր Հյուսիսատլանտյան համագործակցության խորհրդի նիստին, «16 գումարած 1» բանաձեւով հանդիպման ՆԱՏՕ-ի գործընկերների հետ եւ երկկողմ զրույցներ էր վարել ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանայի, ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերիի եւ այլ երկրների պաշտպանական գերատեսչությունների ղեկավարների հետ: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, ՆԱՏՕ-ում լուրեր են պտտվում, թե Ռուսաստանի ներկայացուցչի պաշտոնը ՆԱՏՕ-ի ռազմակայանում նախապատրաստվում էր Պավել Գրաչովի համար:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նաթանյահուն կաբինետում 2 տեղ տվեց Ռուսաստանից ներգաղթածներին

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, WS: Իսրայելի նորընտիր վարչապետ Բենիամին Նաթանյահուն իր նորակազմ կառավարության մեջ նախարարական 2 պորտֆել հատկացրեց «Յիզրայել Բ'Ալիան» կազմակերպությանը, որը ներկայացնում է Ռուսաստանից եւ նախկին խորհրդային մյուս երկրներից ներգաղթած հրեաներին, որոնք վերջին խորհրդարանական ընտրություններին անսպասելի հաջողության հասան Կնեսետում ստանալով 7 տեղ: Նրանց ղեկավարն է խորհրդային նախկին այլախոհ Նաթան Շչարանսկին: Մյուս մանր կուսակցություններից իր կոալիցիոն կառավարության մեջ Նաթանյահուն ներգրավեց Շասս եւ Ազգային կրոնական կուսակցությունը, իսկ մնացյալը` իր գլխավորած Լիկուդ խմբավորումից: Դեռեւս չի հարթվել պաշտպանության նախարար` Լիկուդի «բազեներից» Արիել Շարոնի զբաղեցնելիք պաշտոնի հարցը: Նորընտիր վարչապետը առաջիկա շաբաթ այցելելու է Հորդանան եւ Եգիպտոս, իսկ հուլիսի սկզբին` Վաշինգտոն:

Լիբիան կալանել էր «Բաֆուն»

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ-CP: Կասպիական նավաստոմը հայց է ներկայացրել Լիբիայի իշխանություններին, պահանջելով հատուցել ադրբեջանական «Բաֆու» տոզենավն ապօրինաբար Բենգազի նավահանգստում կալանելուց հասած վնասը: Կասպիական նավատորմի պետի տեղակալ Ռաֆայել Ռահմանովը հանդիպում է անցկացրել «Վագիֆ» եւ «Բաֆու» նավերի անձնակազմերի հետ` մեակելու սեփական շահերը պաշտպանելու ռազմավարությունը: Միայն Ադրբեջանի արտգործնախարարության միջամտությամբ նրանք հասան դատարանի հունիսի 1-ի որոշմանը, որով Բենգազիում նավերի կալանումն ապօրինի ճանաչվեց:

Մարդու իրավունքների խախտումների վիճակագրությունը 1995 թվականին

ԼՈՆԴՈՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՏ-AFP: Միջազգային համաներում (Amnesty International) կազմակերպությունը հրապարակել է հետեւյալ տվյալները մարդու իրավունքների 1995 թ. տեղի ունեցած խախտումների մասին.

Մարդու հիմնարար իրավունքների խախտումներ տեղի են ունեցել 146 երկրներում: Հազարավոր մարդիկ-առանց դատի մահապատժի են ենթարկվել 63 երկրներում, ներառյալ Բահրեյնը, Բուրունդին, Կոլումբիան, Հնդկաստանը, Ռուսաստանը եւ Ռուանդան: Անհայտ կորածների թիվը անցած տարիների ընթացքում հասել է ավելի քան 140 հազարի. այս հարցում «առաջատարների» թվում են Բուրունդին, Կոլումբիան, Իրաքը, Ռուանդան, Շրի Լանկան եւ Թուրքիան: Համաներումը վախ է հայտնել, որ նրանցից շատերը արդեն մահացած են: Առնվազն 10000 մարդ դարձել են կտտանքի. այդ թվում նաեւ բռնաբարության զոհ 114 երկրներում, ներառյալ Ինդոնեզիան, Արեւելյան Թիմորը, Իրանը, Մեքսիկան եւ նախկին Հարավսլավիան: Ավելի քան 4500 քաղաքական բանտարկյալներ սանջահատ են արվել 54 երկրներում, մասնավորապես, Թիբեթում, Եգիպտոսում, Քենիայում եւ Թուրքիայում: Խղճի բանտարկյալներ են եղել 85 երկրներում, ներառյալ Բոսնիան, Չինաստանը, Քենիան, Պերուն եւ Թունիսը: Անարդար դատավարություններ գրանցվել են 27 երկրներում Չինաստանից, Կոլումբիայից եւ Նիգերիայից մինչեւ Սաուդյան Արաբիա եւ Հարավսլավիա: Մոտ 46 հազար մարդ առանց մեղադրանքի կամ դատի պահվել են բանտերում 43 երկրներում ներառյալ Ադրբեջանը, Հնդկաստանը, Իսրայելը, նրա գրաված եւ Պաղեստինյան ինքնավարության տարածքները եւ Պարագվայը: Մոտ 2900 մահապատիժներ իրականացվել են դատարանի որոշմամբ 41 երկրներում, ներառյալ Չինաստանը, Ղազախստանը, Նիգերիան, Սաուդյան Արաբիան եւ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, սակայն ենթադրվում է, որ իրական թիվը շատ ավելի բարձր է: Անցյալ տարի 3700 մարդ մահապատժի դատավճիռ են ստացել 58 երկրներում: Ամբողջ աշխարհում մահապատժի սպասողների թիվը հասել է 5500-ի: Զինված ընդդիմադիր խմբավորումները պատասխանատու են նողանությունների, պատանդներ վերցնելու եւ մարդկանց կտտանքի ենթարկելու համար 41 երկրներում, ներառյալ Աֆղանստանը, Բոսնիան, Կոլումբիան եւ Սիերրա Լեոնեն:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Գյումրիի թանգարանների մեծ մասը, երեւի, ոչ բոլորը, այս էլ ութերորդ տարին բա... [illegible] ... Դրանց շենքերը կամ երկրաշար... [illegible] ... քանդված են, որոշ դեռեւս ... պահպանման համար ոչ մի ... [illegible]

... այլեւ կազմակերպիչներից մեկն է այս տարվա մարտին Ֆրանսիայի Նանս քաղաքում բացված «Հին Հայաստանի գանձերը ... մինչեւ քրիստոնեություն» ցուցահանդեսի, որի նշանակությունը ... [illegible] ... Երեւանում ... բացվում կենտրոնացվել են Շիրակի ...

... ռանի շենք չէ, այլ պարզապես պատմարան, ... [illegible] ... Թանգարանի շենք հաս... [illegible]

Գյումրիում անտուն են նաեւ տուն-թանգարանները

Անցյալ տարի հանրապետությունում տեսական-կառավարական մակարդակով հաջողությամբ լռության մատնվեց այնպիսի մի իրադարձություն, ինչպիսին Հովհաննես Շիրազի ծննդյան 80-ամյակն էր... Մինչդեռ գոնե բանաստեղծի ծննդավայր Գյումրիում ըստ պատշաճի հոբելյանական հանդիսությունների հարուստ ծրագիր էր մշակվել եւ հաստատվել Խաղողրծկոմում. այդ մասին ժամանակին տեղյակ էր պահվել հասարակայնությանը: Սկզբում նախատեսված ժամկետները մեկ, թե երկու անգամ փոխվեցին, հետո տարին անցավ, ու այդպես էլ ոչինչ չեղավ: Չհաշված, իհարկե, մասնավոր միջոցառումները: Եթե մայրաքաղաքի պաշտոնական բարձր ոլորտներում պահպանված լռության պատճառների մասին մնում է միայն գուշակություններ անել, ապա Գյումրիի պարագայում, թվում է, խնդիրը բավականին պարզ է: Չէր կաստարվել սեփական տուն մի խիստ կարեւոր կետ. այն է՝ մինչեւ հոբելյանական հանդիսությունները Հովհաննես Շիրազի հուշաթանգարանի շենքը գոնե մասնակիորեն ազատել այն ամբողջովին զբաղեցրած բնակիչներից... Իրոք դժվարին ու նուրբ մի հարց, որի լուծման ուղղությամբ մինչեւ այժմ արված փորձերը, բնակիչների հետ բանակցությունները տեղից չեն շարժել:

... [illegible] ... Շիրազի թանգարանը ... [illegible] ... 1986-ի վերջին կամ 87-ի սկզբին ... [illegible] ... Մեծ բանաստեղծի հոբելյանն ու այդ առիթով անցկացվելիք հանդիսությունները ... [illegible] ...

Լենինական. Ձիթողցյանների տունը. XIX դ.

... [illegible] ... Աշոտ Արտավազդյանի ... [illegible] ... «Գյումրիի թանգարանները բաց երկնքի տակ», ... [illegible]

... [illegible] ... Վերջինիս դիմաց է ... [illegible]

Այսօր հակառակը ... [illegible] ... Գյումրիի ժողովրդական ճարտարապետությունը եւ քաղաքային կենցաղի թանգարանի ղեկը ... Վերջինիս գիտական ցուցադրությունը ներառում է Ալեքսանդրապոլի ... [illegible] ... 19-րդ դարավերջից մինչեւ 20-րդ դարի 20-ական թվականները: Բայց այստեղ էլ լուրջ խնդիրներ կան: ... [illegible] ... Թանգարանի ... [illegible] ...

... [illegible] ... Գյումրիի ... [illegible] ... (ICOM) ... [illegible] ... 1987 ... [illegible]

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԸ ԵՎ ՄԵՆՔ

Ամերիկյան երաժշտության փառատոնին մեկ համերգ Էլլա Ֆիցջերալդին

«Ազգն» արդեն տեղեկացրել է հունիսի 16-ից հուլիսի 14-ը Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի «Աշխարհը եւ մենք» ամենամյա փառատոնի շրջանակներում անցկացվող ամերիկյան երաժշտությանը նվիրված փառատոնի մասին: Երեկ ժուռնալիստները այդ առիթով հրավիրված ասուլիսը հետաքրքիր էր ամերիկացի երաժիշտների ներկայությամբ: Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան, Կալիֆոռնիայի Լոս Անջելեսի համալսարանի (UCLA) աջակցությամբ առաջին անգամ հնարավոր դարձավ այսման երաժշտի հրավիրել ԱՄՆ-ից, ասաց մաեստրո Լորիս Ճգնավորյանը: «Ամերիկան այն պարտեզն է, որտեղ կան զանազան ծաղիկներ», ասաց նա՝ երկրի մշակութային հարստության մեջ ընդգծելով երաժշտության կարեւորագույն բաժինը. Պրոկոֆեւ, Ռախմանինով, Ալան Հովհաննես, Ստրավինսկի... երկար կարելի է թվել, այս կոմպոզիտորները կայացան՝ իբրեւ ամերիկյան հսկա երաժշտական մշակույթի կրողներ, ներկայացուցիչներ, նշեց մաեստրոն: «Այնքան եմ տպավորված Հայաստանից, որ երկրորդ անգամ եմ գալիս համերգների», ասաց դիրիժոր Յան Ռոբերտսոնը, որը Լոս Անջելեսի համալսարանի երաժշտական դպրոցի տնօրենն է: Երաժշտասերները լավ են հիշում անցյալ տարի ՀՖՆ-ի՝ նրա ղեկավարած համերգները, երաժշտագետների բարձր կարծիքը:

«Իմ նվագախմբի կոնցերտմայստերը հայ էր, հպարտ մի մարդ, առաջին ծանոթությունս այդտեղից է սկսվել: Իսկ Հայաստանում զգացի, որ հպարտությունը ծեր ռուսական հասկանիշն է, որ չի նահանջում նույնիսկ դժվարագույն խնդիրների մեջ, ասաց մաեստրո Ռոբերտսոնը: Երաժշտությունը միայն գործ չէ, որով զբաղվում եմ, իմ կյանքն է, ամենասիրած բանը: Ինձ համար զարմանալի է, որ միասար՝ միայն հայերից կազմված Հայաստանի սիմֆոնիկում այսքան բարձրամակարդակ պրոֆեսիոնալներ կան»: Ասուլիսին ներկա էին Ամերիկյան ջազ-կոմբո խմբակի երաժիշտները: Դեյվիդ Վիրմանը (հարվածայիններ) ներկայացրեց, որ ինքը Հայաստան է եկել ոչ միայն երեւանցի ունկնդրի առջեւ ելույթ ունենալու, այլեւ Հայաստանի մշակույթին ծանոթանալու նպատակով: Մասնագիտությամբ երաժշտագետ Դեյվիդ Բորգոյի (սաքսոֆոն, կլառնետ) հետաքրքրությունն արեւելյան երաժշտությունն է, եւ սա պարզապես հրաշալի առիթ է ուսումնասիրության: Այն հարցին, թե ծանո՞թ են արդյոք հայ երաժշտությանը, ամերիկացի երաժիշտները տեղեկացրին, թե շատ են սիրում՝ Ջիվան Գասպարյանի արվեստը: Դուդուկի մեղեդին այնքան հետաքրքիր տրամադրություն է արթնացրել, որ պատրաստվում են վերադարձին երաժշտական այդ գործիքը տանել ԱՄՆ: Ջազի հայ վարպետներից ծանոթ են ճեփորահար Արմեն Դոնելյանի ծայնագրություններին:

Այսօր՝ հունիսի 20-ին եւ շաբաթ օրը՝ հունիսի 22-ին, ժամը 17-ին, Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում կարելի է ունկնդրել ջազ խմբակին: Ի դեպ, մեր առաջարկով, հունիսի 22-ին նախատեսված համերգը նվիրվելու է անցյալ շաբաթ մահկանացուն կնքած ջազի թագուհի Էլլա Ֆիցջերալդին: Ամերիկացի երաժիշտներն եւ Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի եւ մամուլի խորհրդատու Մորգան Լիդդիլին գաղափարն այնքան ոգեւորեց, որ հնարավորության դեպքում Ֆիցջերալդի հիշատակին նվիրված մի համերգ էլ կտրվի հայ ջազմենների հետ համատեղ:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՁԵՐՄՈՒԿ

Գիտական նստաշրջան՝ Պարույր Սեւակի մահվան 25-ամյակին

Հայաստանի գրողների միության Ջերմուկի գրական միավորման նախաձեռնությամբ հունիսի 17-ին ՀՀ «4-րդ բուժվարչության Ջերմուկի առողջարանի դահլիճում տեղի ունեցավ գիտական նստաշրջան նվիրված Պարույր Սեւակի մահվան 25-ամյակին:

Բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Հայկազ Մուրադյանի բացման խոսքից հետո «Սեւակի քաղաքացիական քնարերգությունը» թեմայով զեկուցում կարդաց Ազգային ակադեմիայի Աբեղյան գրականության ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արշալույս Ղազինյանը:

Երեւանի Աբովյան մանկավարժական ինստիտուտի հայ գրականության ամբիոնի դասախոս Համլետ Մուրադյանի զեկուցումը նվիրված էր Պարույր Սեւակի «Անլռելի զանգակատուն», «Եւ այր մի Մաշտոց անուն», «Եռաձայն պատարագ» պոեմներին:

Գիտական նստաշրջանում «Սեւակի հետ» հուշապատումով հանդես եկավ բանաստեղծի համալսարանական դասընկեր, բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Հայ... Հովհաննիսյանը:

Նրանից գիտական նստաշրջանին մասնակցել էր նաեւ Սեւակի որդեգիրն ... բանաստեղծ Տաճատ Վարդապետյանը: Իր ելույթից հետո նա հատվածներ արտասանեց Պարույր Սեւակի «Անլռելի զանգակատուն» պոեմից:

Նստաշրջանից հետո այն կազմակերպող խումբը եղավ Պարույր Սեւակի տուն-թանգարանում, այցելեց բանաստեղծի գերեզմանին եւ վերադարձի ճանապարհին ծաղիկներ դրեց վիշապի տեղում դրված հուշաքարին:

ՀԱՅԿԱԶ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ,
Ջերմուկ, Զանգակատուն

«Օսկար» ստացած Բակալովը գրագո՞ղ

Ծնունդով արգենտինացի կոմպոզիտոր Լուիս Բակալովը, որն Օսկարի է արժանացել իտալական «Փոստատարը» կինոնկարի երաժշտության համար փորձեց պաշտպանվել գրագողության մեղադրանքներից եւ հայտարարեց, որ ինքը երբեւէ խարդախության կարիք չի ունեցել: Հռոմում կայացած մամուլի ասուլիսում նա ասաց. «Պարեբախտաբար, ես ունակ եմ 10 հազար, 500 հազար կտոր գրել... որովհետեւ Աստված ինձ օժտել է այդ շնորհով... Ինչու՞ պետք է որեւէ մեկին ընդօրինակեի»: Անցյալ ամիս Բրազիլիայի երաժշտական խանութներից մեկի տնօրեն Մարկո Անտոնիո դե Ավիլան նրան մեղադրել է իտալացի հեղինակային երգիչ Սերգիո Էնդրիգոյի մեղեդիները գողանալու մեջ:

«ԱՍՏՂԻԿԱՆ»

ՄԻՍԱՊԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վանաձոր քաղաքի «Ավտոմաշինա» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերի սեփականատերերին

«ԿՈՆՎԵՐՍ» փայատիրական բանկը
բարձր գներով գնում է
«ԱՎՏՈՄԱՇԻՆԱ» ԲԲԸ բաժնեթղթերը:

ՄԻ ԿՈՐՑՐԵՔ ՁԵԶ ԸՆՁԵՌՎԱԾ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դիմել՝ Երեւան, Կոմիտասի փող. 49, «Կոնվերս» փայատիրական բանկ
Հեռ. 235 301, 271 610

digitised by A.R.A.R.@

մարզական

ԼՈՒՍԱԲԱՆՎՈՒՄ Է
«ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ»
ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

ԵՎՐՈՊԱ-96

«Ուեմբլին» եռում էր

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Լոնդոն

Անգլիա-Հոլանդիա հանդիպումը, անկախ մարզական նշանակությունից, «Եվրոպա-96»-ում կենտրոնականներից էր համարվում: Երկու թիմերն էլ չեմպիոնի կոչման ռեալ հավակնորդներ են: Անգլիան եւ Հոլանդիան միմյանց հետ սկսել են հանդիպել 1935 թվից: 4 անգամ հաղթել են անգլիացիները, 3 անգամ՝ հոլանդացիները եւ 5 հանդիպում ավարտվել է ոչ ոքի: Ընդ որում, անգլիացիները 1946 թ. նոյեմբերի 27-ին հաղթել են ոչ ֆուտբոլային՝ 8-2 հաշվով: Կակայն սկսած 1981 թ.-ից, վերջին 5 հանդիպումներում ֆուտբոլի հայրենիքի ներկայացուցիչները ոչ մի կերպ չեն կարողացել առավելություն հասնել մեծ առաջընթաց ապրած Հոլանդիայի հավաքականի նկատմամբ, զիջելով 2 խաղում եւ 3 հանդիպում ավարտելով ոչ-ոքի: Այդ խաղերից երկուսը տեղի են ունեցել «Ուեմբլիում» (1988 թ.՝ 2-2, 1993 թ.՝ 2-2):

Հերթական անգամ էլ անհասկ մրցակցություն՝ էր սպասվում: Նորից «Ուեմբլին» օղակի մեջ էին առել ֆուտբոլասերների հսկա զանգվածները: Իհարկե համեմատություն չէր կարող լինել Անգլիա-Շոտլանդիա խաղի հետ, բայց հսկա մարզադաշտի տրիբունաները կրկին լեփ-լեցուն էին: Մեծ թիվ էին կազմում նաեւ հոլանդացիները, որոնք առանձնանում էին նարնջագույն շարֆերով եւ դրոշակներով: Անմիջապես տպավորություն էր, որ ամբողջ Հոլանդիան է այստեղ: Եկել էին մեծ ու փոքր, կին ու տղամարդ, ընտանիքներով ու երեխաներով: Մարզադաշտի շուրջը հոլանդական հարյուրավոր տուրիստական ավտոբուսներ էին կանգնած: Ի տարբերություն 1994 թ. ԱՄՆ-ի աշխարհի առաջնության, «Եվրոպա-96»-ում հավատարմագրված լրագրողների համար, նույնիսկ նախնական հայտի դեպքում էլ, ոչ միշտ է երաշխավորված զանկացած խաղին ներկա գտնվելու իրավունքը (տոմսը): Խմբային մրցաշարի խաղերի համար բախտավոր կասաուղել է վաղուց եւ նոր փոփոխությունների համար լրացուցիչ հայտ ներկայացնելով, որից է սրտանց բախտի նմանությունը: Հարցը պարզվում է միայն խաղից կես ժամ առաջ եւ ուրիշների լսերկայանալու, հուսահատվելու, ազատ տեղեր լինելու դեպքում համակարգիչների միջոցով կատարվում է նոր բաշխում: Ընդ որում, հաշվի են առնվում շատ մանրամասներ: Նախօլիմպիական արդեն դարերուհին հայտնել է, որ նույնիսկ, ովքեր խմբային մրցաշարերի ժամանակ չեն ներկայացել խաղերին, ինչ հավանականություն կունենան տեղեր ստանալ հաջորդ եզրափակիչում, կիսաեզրափակիչ եւ եզրափակիչ խաղերին: Նորից հիշեցնենք, որ առաջնությունում հավատարմագրված լրագրողների թիվը հասնում է 6 հազարի եւ հասկանալի է, որ մեկ խաղում բոլորին տեղ հնարավոր չէ հատկացնել:

Նախնական հայտի համաձայն որեւէ է Անգլիա-Հոլանդիա խաղից առաջ «Ուեմբլիի» մամուլի հսկա կենտրոնը լեփ-լեցուն լինեւր լրագրողներով: Խաղին ներկա գտնվելու ցանկացողների թիվը շատ մեծ էր: Ում անունը կարդում էին, որ տոմս է հատկացվում, գոյ խփող ֆուտբոլիստի ոգեւ ուրախությունից պոռթկում էր տեղում: Իմ բախտն էլ ժպտաց: Անմիջապես շտապեցի տրիբունա: Ցրիններն արդեն խաղադաշտ էին դուրս եկել: Սարքվում էին առաջնության նախնական բոլոր ֆուտբոլիստները: Հոլանդիայի հավաքականում բացակայում էր «Այաքսի» 23-ամյա կիսապաշտպան Էդգար Դավիդսը: Շվեյցարիայի հավաքականի հետ նախորդ խաղում նա վիրավորվել էր դուրս եկել 80-րդ րոպեին: Լրագրողներին տված հարցազրույցների ժամանակ Դավիդսը մեղադրել է գլխավոր մարզիչ Գուս Հիդինկին, որ իրեն ուշացումով է ստիպել դուրս գալ: Հիդինկը նրան հանել է հավաքականից եւ ժամանակից շուտ տուն ուղարկել: Անգլիական հեռուստաընկերություններից բազմիցս ցուցադրել են Հոլանդիայի հավաքականի ճամբարից դրվագներ: Ի դեպ մամուլի կենտրոնում կրկին հանդիպեցի Ռուսաստանի հեռուստաստուդիայի մարզական մեկնաբան Օլեգ Ժոլոբեին, որը հայտնեց ողջունելով տեղեկացրեց, որ ժամանակից շուտ տուն է ուղարկվել նաեւ Ռուսաստանի հավաքականի հարձակվող Սերգեյ Կիրյակովը:

Ավելի շուտ նա մեկնել է Գերմանիա, որտեղ խաղում է «Կարլսռուե» թիմում:

Այդ մասին նաեւ պաշտոնական հաղորդագրություն է եղել: Ըստ Ռուսաստանի հավաքականի մարզիչ Օլեգ Ռոմանցեւի, Սերգեյ Կիրյակովը զբաղված է եղել ֆուտբոլի շուրջ ամեն ինչով, բացի հաշվի ֆուտբոլից: Նա իր վարքագծով բարոյալքել է թիմը: Ռոմանցեւը նշել է, որ Չեխիայի հավաքականի հետ վերջին խաղից հետո կա եւս մի հանգի խաղացողների անուններ, որոնք պետք են թիմի մարտունակության վրա: Սա առաջին դեպքը չէ, երբ լուրջ անհաջողություններից հետո Ռուսաստանի հավաքականում (նաեւ նախկին ԽՍՀՄ հավաքականում) անմիջապես խաղության նոխազ է գտնվել:

Հիշենք, որ 1994 թ. աշխարհի առաջնության խմբային մրցաշարի վերջին հանդիպումից առաջ, երբ ամեն ինչ արդեն պարզ էր, ժամանակից շուտ տուն ուղարկվեց Սերգեյ Յուրանը:

Անգլիա-Հոլանդիա խաղը անմոռանալի եղավ: Բաց թողած առաջին գոլից հետո, հոլանդացիները մեծ ուժերով նետվելով առաջ, ամբողջական լուրջ սխալներ թույլ տվեցին պաշտպանությունում, որից հմտորեն օգտվեցին անգլիացիները: Դա երեւի դաշտի տերերի ամենալավ խաղն էր: Հատկապես փայլատակեցին հարձակվողներ Ալան Շիրերը եւ Էդվարդ Շերինգհեմը, որոնք դարձան 2-ական գոլի հեղինակ: Շիրերը 4 գոլով սկսեց գլխավորել ռմբարկուների ցուցակը: Խաղից հետո, երկար ժամանակ ֆուտբոլասերները չէին լքում մարզադաշտը: «Ուեմբլին» վեր էր ածվել հսկա համերգասրահի:

Անգլիական տրիբունայի կենտրոնում հավաքականի նախկին խաղացողներից մեկը բարձր ոգեւորությամբ սկսել էր պարել ու երգել եւ նրան արձագանքում էին բոլորը: Իրոք դժվար էր կտրվել գրավիչ տեսարանից եւ հեռանալ մարզադաշտից:

«1966 թ. աշխարհի առաջնությունից հետո, սա անգլիացիների ամենամեծ եւ ամենափառահեղ հաղթանակն է», իր 1-ամենախոշոր տառերով գրել է «Դեյլի էքսպրես» թերթը: Եվ նորից խաղային հրապարակություններ եկին նման մղվեցին ու տեղի թերթերի 1-ին էջերում հայտնվեցին Անգլիայի հավաքականի ֆուտբոլիստների լուսանկարները խաղին վերաբերող նյութերը: Հետաքրքիր է, որ հեռուստատեսային լրասփյուռ ծրագրերը նույնպես իրենց հաղորդումները սկսում էին «Եվրոպա-96-ին» վերաբերող նյութերով եւ խաղերի վերլուծություններով: «Շատ ուրախ եմ, որ գործերը այս գիշեր կարող եմ հանգիստ քնել: Մենք հաղթեցինք մի թիմի, որին շատ եմ հավանում: Այդուհանդերձ արդյունքը որեւէ մեկը չէր կարող սպասել: Խաղացողների համար նույնպես շատ ուրախ եմ, բայց ոչ մեծ չէ խենթության աստիճանի ուրախանալ, քանի որ առջեւում հաղորդ եզրափակիչ հանդիպումն է Իսպանիայի հավաքականի հետ, որի ֆուտբոլը նույնպես լավագույն է: Մենք անցյալ հաջորդ փուլ, բայց ներված են Շոտլանդիայի հավաքականի համար: Մենք այսպես գոլ խփելով, իրենց համար հնարավոր ամեն ինչ արեցինք, որ նույնպես առաջանային եզրափակիչ, բայց մեկ գնդակ չհերիքեց», ասաց Անգլիայի հավաքականի մարզիչ Տերրի Վենեբլսը:

«Միակ բացը անգլիացիների համար այն է, որ Պոլ Ինսը 2-րդ դեղինը ստացավ եւ հաջորդ խաղին չի մասնակցի», ավելացրել է «Դեյլի էքսպրեսը»:

«Անգլիացիներն այս երեկո ամեն ձեւով մեզ ֆուտբոլային դաս տվեցին, թե պաշտպանողական եւ թե հարձակողական խաղի», ասել է Հոլանդիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Գուս Հիդինկը:

Խաղից անմիջապես հետո լրագրողները իրենց հայտերը ներկայացրին հաջորդ եզրափակիչների համար: Սպասում եմ Անգլիա-Իսպանիա խաղին:

A ԽՈՒՄԲ

ՀՈԼԱՆԴԻԱ-ԱՆԳԼԻԱ 1-4 (0-1)

18.06. Լոնդոն, «Ուեմբլի» մարզադաշտ, 76796 հանդիսական: Մրցավար՝ Գերդ Գրաբեր (Ավստրիա):

0-1՝ Ալան Շիրեր (23՝ 11 մետր.), 0-2՝ Տեդի Շերինգհեմ (51), 0-3՝ Ալան Շիրեր (76), 0-4՝ Տեդի Շերինգհեմ (77), 1-4՝ Պատրիկ Կլույվերտ (78):

ՇՈՏԼԱՆԴԻԱ-ՇՎԵՅՑԱՐԻԱ 1-0 (1-0)

18.06. Բիրմինգամ, «Վիլլա Պարկ» մարզադաշտ, 44000 հանդիսական: Մրցավար՝ Վացլավ Կրոնդլ (Չեխիա):

0-1՝ Էլիստեր Մաքքոյստ (36)

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Անգլիա	3	2	1	0	7-2	7
2. Հոլանդիա	3	1	1	1	3-4	4
3. Շոտլանդիա	3	1	1	1	1-2	4
4. Շվեյցարիա	3	0	1	2	1-4	1

B ԽՈՒՄԲ

ՌՈՒՄԻՆԻԱ-ԻՍՊԱՆԻԱ 1-2 (1-1)

18.06. Լիդս, «Էլանդ ռոուդ» մարզադաշտ, 32719 հանդիսական: Մրցավար՝ Ահմեդ Չաֆար (Թուրքիա):

0-1՝ Խավիեր Մանխարին (11), 1-1՝ Ֆլորին Ռադուչոյու (29), 1-2՝ Գիլերմո Ամոր (84):

ՖՐԱՆՍԻԱ-ԲՈՒԼՂԱՐԻԱ 3-1 (1-0)

18.06. Նյուքասլ, «Սենտ Ջեյմս Պարկ» մարզադաշտ, 26976 հանդիսական: Մրցավար Պերսոն Գալահեր (Անգլիա):

1-0՝ Լորան Բլան (21), 2-0՝ Լյուբոսլավ Պենեւ (63, ինքնագոլ), 2-1՝ Խրիստո Ստոիչկով (69), 3-1՝ Պատրիկ Լոկո (90):

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ֆրանսիա	3	2	1	0	5-2	7
2. Իսպանիա	3	1	2	0	4-3	5
3. Բուլղարիա	3	1	1	1	3-4	4
4. Ռումինիա	3	0	0	3	1-4	0

ՖԻՖԱ-Ի ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

Հայաստանի հավաքականը նահանջեց եւս 9 աստիճանով

Այսօր կհանդիպեն Պերուի եւ Հայաստանի հավաքականները

ԱՎԱՐՏ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ,
Փարիզ

ՖԻՖԱ-ն մայիս ամսվա տվյալներով, հրապարակել է ազգային հավաքականների դասակարգման ցուցակը: Առիթի դասակարգման համեմատ առաջին տասնյակում միայն Շվեդիայի հավաքականն է 3 աստիճանով վեր բարձրացել, իսկ Իտալիայի հավաքականը նույնքանով նահանջել է: Առաջվա պես ցանկը գլխավորում է աշխարհի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը: Ռուսաստանի հավաքականի վարկը բավականին բարձրացել է: 1995 թ. արդյունքներով ռուսները 5-րդ տեղում էին, իսկ հիմա զբաղեցնում են պատվավոր 3-րդ տեղը: Հայաստանի հավաքականը, ինչպես հայտնի է, 1995 թ. տվյալներով 113-րդ տեղում էր, իսկ հիմա զբաղեցնում է 124-րդ տեղը: Սույն թվականի ապրիլի համեմատ մեր հավաքականը նահանջել է եւս 9 աստիճանով: Այս անգամ միակ պատճառը հավաքականների մակարդակով խաղեր չանցկացնելն է: Համեմատության համար ասենք, որ Լիբանանի հավաքականը 1995 թ. վերջում 134-րդ տեղից հասել է 92-րդը: Ի դեպ, այս երկրի հավաքականը Ասիայի առաջնության պատասխան խաղում էլ հաղթել է Թուրքմենստանի հավաքականին: Աշխաբադում տեղի ունեցած հանդիպումն ավարտվել էր 1-0 հաշվով, եւ նորից վճռական գոլի հեղինակ է դարձել Վարդան Ղազարյանը: Վրաստանի հավաքականը, որը 1995 թ. վերջին 79-րդ տեղում էր, իսկ հիմա 75-րդ տեղն է զբաղեցնում, չնայած նախորդ ամսվա համեմատ նահանջել է 4 աստիճանով: Ադրբեջանի հավաքականը համալիր է ընկերական հանդիպումներ անցկացնում: Ճիշտ է, պարտություններ հաջողում են իրար, սակայն թիմը 141-ից տեղափոխվել է 130-րդ տեղը:

Նշենք, որ ներկայացվող ցուցակում չի գրանցված հունիսի 5-ի Ֆրանսիա-Հայաստան խաղի արդյունքը: Բացի այդ, սպասվում են Հայաստանի հավաքականի հանդիպումները Լատինական Ամերիկայում: Ի դեպ, ՀՀ հավաքականը այսօր կմրցի Պերուի հավաքականի հետ, իսկ հունիսի 30-ին կխաղա Էկվադորի թիմի հետ: Մեր հավաքականը, որը ղեկավարում է Խորեն Հովհաննիսյանը, առաջին անգամ հավաքականների մակարդակով կմրցի Լատինական Ամերիկայի թիմերի հետ: Հունիս ամսին ՖԻՖԱ-ի դասակարգման մեջ զգալի փոփոխություններ կկատարվեն: Դա պայմանավորված է առաջին հերթին Եվրոպայի առաջնության խաղերով, որտեղ ներկայացված են մեծ թվով երկրներ, բացի այդ աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի խաղերն են անցկացնում Աֆրիկայի, Ասիայի, ԿՈՆԿԱԿԱՖ-ի երկրների հավաքականները:

Ֆրանսիա-Հայաստան. Օդային մենամարտ Երվանդ Սուքիասյանի եւ Լորան Բլանի միջեւ

ՖԻՖԱ-ի մայիս ամսվա դասակարգումը

	Մ	95	Տ.
1. Բրազիլիա	69.18	1	0
2. Գերմանիա	62.73	2	0
3. Ռուսաստան	60.02	5	0
4. Շվեդիա	58.54	13	+3
5. Ֆրանսիա	58.07	8	0
6. Իսպանիա	57.84	4	0
7. Իտալիա	56.91	3	-3
8. Արգենտինա	56.72	7	0
9. Կոլումբիա	55.51	15	0
10. Չեխիա	55.07	14	0
18. Պորտուգալիա	50.95	16	+2
57. Լիտվա	35.79	43	-9
60. Հս. Իռլանդիա	33.79	45	-3
63. Լատվիա	32.95	60	-3
78. Ուկրաինա	30.28	71	-2
74. Կիպրոս	29.08	73	+2
75. Վրաստան	29.06	79	-4
84. Մակեդոնիա	26.44	94	+2
88. Բելառուս	25.10	88	-1
90. Ալբանիա	23.19	91	+6
92. Լիբանան	22.24	134	+6
102. Ուզբեկստան	19.50	97	-3
107. Մոլդովա	18.49	109	-1
115. Էստոնիա	16.23	129	+19
124. ՀԱՅԱՍՏԱՆ	14.77	113	-9
130. Ադրբեջան	13.12	141	-2
132. Թուրքմենստան	12.36	133	-1
145. Սիրիա	9.14	136	-2
156. Տաջիկստան	6.08	164	+10
162. Կիրգիզիա	4.70	172	-1
166. Ղազախստան	3.51	163	-1

Ծանոթություն. Մ. - միավորները 1996 մայիսից հետո, 95 - Զբաղեցրած տեղը 1995 թ., Տ - Տեղաշարժը 1996 թ. ապրիլի համեմատ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ladbrokes»-ը անընդհատ փոխում է իր տարբերակները.

Ամեն մի տուրից, ամեն մի խաղի արդյունքից հետո «Եվրոպա-96-ի» պաշտոնական բուկմեկեր «Ladbrokes»-ը բարձրացնում է իր տարբերակները, գնահատելով թիմերի չեմպիոն դառնալու հնարավորությունները:

Առաջվա պես ամենագլխավոր ֆավորիտը համարվում է Գերմանիայի հավաքականը, որի հնարավորությունները խմբային մրցաշարերի 2-րդ տուրից հետո ավելի բարձր են գնահատվել: Սորտեւ ձեր ուշադրությանն ներկայացվող աղյուսակում տարբերակի համար հաշվի չեն առնված 3-րդ տուրի արդյունքները: Մասնավորապես, Անգլիա-Հոլանդիա (4-1) խաղից հետո, արմերոյթերը կարող են կտրուկ փոխվել:

1. Գերմանիա	2/1
2. Հոլանդիա	5/1
3. Անգլիա	5/1
4-5. Ֆրանսիա	6/1
4-5. Իտալիա	6/1
6. Խորվաթիա	8/1
7. Իսպանիա	10/1
8. Պորտուգալիա	14/1
9. Բուլղարիա	20/1
10. Չեխիա	40/1
11. Դանիա	230/1
12. Շոտլանդիա	250/1
13. Ռուսաստան	500/1

Հայտնի է, որ Բուլղարիան եւ Շ... լանդիան նույնպես արդեն հա... են տվել մրցաշարին եւ որեւէ հա...

digitised by. A.R.A.R.@

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Իր տիեզերական էներգիայով բուժումներ է սկսել ժողովրդական բժշկուհի

ՇՈՂԻԿ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ,

որը բազմաթիվ հիվանդների կյանք է վերադարձրել, բուժելով ամենաբարդագույն հիվանդություններ:

Կարճատեսություն, սուր գլխացավեր, նյարդային համակարգի հետ կապված բազմատեսակ հիվանդություններ, արյան բարձր ճնշում, բազմատեսակ տոքսիկ խոցեր, ստամոքսաաղիքային տրակտի, երիկամային քարերի հիվանդություններ:

Երևան-Արարատյան 1-ին զանգված, Շահումյան 1 փ., շ. 10, հեռ. 77-58-62

ԵՐՎԱՆԴ ԵՐԶՆԿՅԱՆԸ, ԿԱՐԵՆ ՋԱՆԻԲԵԿՅԱՆԸ

հրավիրում են.

ՌԵՔՎԻԵՄ

Այսինքն - երաժշտություն
Բիգ-Բենդ Սիմֆո-ջազ
Այսինքն - ռոուժեն
ԱՋԱՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՌԵՔՎԻԵՄ

Այսինքն - հումոր և ծիծաղ
ՌԱՖԱՅԵԼ ՔՈՉԱՆՋՅԱՆ,
ԼԱԼԱ ՄՆԱՑԱԿԱՆՅԱՆ,
ԱՐԱՄ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ

ՌԵՔՎԻԵՄ

Այսինքն - խաղեր, մրցույթներ և քար-արձաան
Այսինքն - լիակատար հաճույք ու բավականություն

Ամեն երեքշաբթի Ստանիսլավսկու թատրոնում Ամեն երեքշաբթի ժամը 21-ին

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հունիսի 21-ին, ժ. 15-ին Հայաստանի նկարչի տանը կբացվի անվանի լուսանկարիչ

ՍԱՄՎԵԼ ԽԱՆՏԻԿՅԱՆԻ

«Հիշողություն»

լուսանկարչական ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԵՄԱԳՈՐԾԵՐԻ ՖՈՆԴ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աբովյան փողոցի N1 փոստային բաժանմունքում բացվել է ավիատոմսերի վաճառքի կետ ԱՊՀ և միջազգային երկրներ:

Հեռախոս՝ 58-11-82

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

էժան գնով հավքի ձագեր:

Հեռ.՝ 64-30-54

Nestlé ֆիրմայի արտադրանքի մեծածախ վաճառք

կակաո **Nesquik** (450gr)

NESCAFÉ **Brasero** (300gr)

NESCAFÉ սուրճ **GOLD** (95,190gr)

շոկոլադ **Lion**

Դիմեք «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» առևտրի տուն և Ձեր խանութում միշտ կլինի աշխարհահռչակ ֆիրմայի բարձրորակ արտադրանքը

Մեր հասցեն Քոչարի 2
Հեռախոս 22 77 22

«ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԱՂԱՇ ՀՈՎՆԱԹԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

Հրավիրում է սովորելու

Կերպարվեստի, երգ-երաժշտության, դեկորատիվ կիրառական արվեստի, գրականության, դերարվեստի, արվեստի պատմության և ժուռնալիստիկայի ցերեկային և հեռակա բաժիններում:

Համալսարան կարող են ընդունվել ութամյա և միջնակարգ կրթությամբ 15 տարեկանից բարձր արվեստասեր երիտասարդները: Ուսման տևողությունը 3 տարի: Դասավանդում են հանրապետության անվանի արվեստագետ դասախոսները: Ուսումնառության հետ-մեկտեղ կազմակերպվում են գործնական պարապմունքներ, ցուցահանդեսներ, համերգներ, գրական-գեղարվեստական միջոցառումներ, էքսկուրսիաներ: Ավարտողներին կտրվի մասնագիտությանը համապատասխան որակավորումով դիպլոմ:

Դիմումներն ընդունվում են 1996թ. հունիսի 15-ից մինչև սեպտեմբերի 10-ը, ամեն օր ժ. 11-ից մինչև 17-ը (բացի շաբաթ և կիրակի օրերից):

Քննությունները՝ սեպտեմբերի 12-ից:

Դասերը՝ հոկտեմբերի 1-ից:

Կերպարվեստի և դեկորատիվ կիրառական արվեստի բաժինների դիմորդների համար կազմակերպվում են զծանկարի երկամսյա նախապատրաստական դասընթացներ, որոնք կանցկացվեն հուլիսի 1-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը:

Հասցեն՝ Երևան, Մ. Խորենացու փ. 26 ա, Առևտրի տուն, 5-րդ հարկ, հեռ.՝ 52-18-03

SHARM

«SHARM»-ը ներկայացնում է հունիսի 21-ին և 22-ին

Առաջին անգամ Երևանում Մարզահամերգային համալիրի համերգային դահլիճում

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊՐԵՍՆՅԱԿՈՎԻՆ

իր շոու ծրագրով

Տոմսերը վաճառվում են ՄՀՀ-ի, օպերայի և դեսֆիլհարմոնիայի տոմսարկղերում: Հեռ. 56-55-57

@rminco
Global Telecommunications

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

ԱՐՄԻՆԿՈ ԱՅՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ Է.

- ✔ էլեկտրոնային փոստ (E-mail)
- ✔ INTERNET համուս ավյալների բազայի մուտք
- ✔ Օպերատիվ ինֆորմացիա ամբողջ աշխարհից Ձեր կոմպյուտերի էկրանի վրա
- ✔ Հնարավորություն Ձեր մասին տեղեկացնելու ամբողջ աշխարհին

Մեր հասցեն.

Երևան, Իսահակյան 28, 3 հարկ
✆ 52-63-26, FAX: 28-50-82
E-mail: support@amigco. com.

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Նոր ծրագիր՝ իրավագիտության մագիստրոսի գիտական աստիճան

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն սկսում է փաստաթղթերի ընդունումը մագիստրոսի կոչում շնորհող երկամյա նոր ծրագրի՝ համեմատական և միջազգային իրավագիտության համար, որը կսկսվի 1997 թ. մարտին:

Ծրագիրը կունենա երկու ուղղվածություն և համեմատական սկզբունքով կուսումնասիրի եվրոպական ռոմանոգերմանական իրավունքի և անգլո-ամերիկյան իրավունքի համակարգերի իրավական ավանդույթները: Համեմատական սահմանադրական իրավունքի առարկաները կընդգրկեն սահմանադրականության, իրավական կառուցվածքի, օրենսդրական նախագծման, հասարակության և անհատի իրավունքների հիմնահարցերը, ինչպես նաև միջազգային համաձայնագրերին և պայմանագրերին վերաբերող խնդիրների ուսումնասիրությունը: Միջազգային գործարարության իրավունքի շրջանակներում կուսումնասիրվեն շուկայական տնտեսության, միջազգային հանրային իրավունքի և միջազգային գործարքների հիմնական դրույթները: Կուսումնասիրվեն նաև պայմանագրային հարաբերությունները, միջազգային առևտրային առևտուրը, միջազգային ֆինանսական իրավունքը և վեճերի լուծման մեթոդները:

Դիմորդները պետք է ունենան իրավաբանական բարձրագույն կրթություն և անգլերեն լեզվի լավ իմացություն:
Դիմորդները պետք է ներկայացնեն
1. Դիպլոմի և ներդիրի բնագիր օրինակներ իրենց պատճեններով.
2. Երեք երաշխավորագիր-նամակ.
3. Տեղում լրացնեն դիմում և ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման կանխավճարը կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք դրամ, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետը 1996 թ. հուլիսի 8-ն է:

Բոլոր դիմորդները 1996 թ. հուլիսի 11-ին կհանձնեն անգլերեն լեզվի իմացությունը գնահատող քննություն (բացառությամբ այն դիմորդների, ովքեր վերջերս TOEFL քննությունից ստացել են 550 և ավելի միավոր): Առաջին փուլով անցած այն դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը կմասնակցեն 1996 թ. սեպտեմբերից մինչև 1997 թ. փետրվարի վերջը ՀԱՀ-ում անցկացվող անգլերեն լեզվի առաջացված ծրագրին: Անգլերեն լեզվի առաջացված ծրագրի ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 180 դոլարին համարժեք դրամ: Նախնական ծրագրին ընդունելը 1996 թ. հուլիսի վերջին, որոնք դիմորդների հետ հարցազրույցներ կանցկացվեն: Դիմորդների անունները ու հարցազրույցների ամսաթվերը կհայտնվեն անգլերեն լեզվի քննությունից հետո:

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիպլոմի ներդիրի միջին ցուցանիշի, նախապատրաստական փուլում դիմորդների ցուցաբերած առաջադիմության և LSAT քննության արդյունքների հիման վրա: Հիմնական ծրագիրը կսկսվի 1997 թ. մարտին անգլերեն լեզվի առաջացված ծրագրի ավարտից հետո: Հիմնական ծրագիր ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու և աշխատելու պայմանագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ: Հասցեն Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ, 19 սենյակ, հեռախոս 58-81-15:

ՀԱՀ-ը բացառում է ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականությունը:

Galeri ֆիրման առաջարկում է

MUZAFFER

Նոր արտադրության ՓՈՒՌ Ջերմաստիճանի կարգավորումով

KUMTEL

Յուրաքանչյուր գնում ֆիրմայի նվերով

Վաճառքի մեծածախ-մանրածախ տեղափոխում է GALERI MUZAFFER-ին

ԹՈՒՐՔԻԱ, ՌԻԶԵ, ԿԱԶԻՄ ԿԱՐԱԲԵՔԻՐ ՓՈՂ. 9
Հեռ.՝ (0464) 217 13 62
217 28 92
Ֆաքս՝ (0464) 217 28 94

APX

ԱՅԱՔՍ
ֆ ի ր մ ա ն

ՀՈՒՆԻՍԻ 22-ից առաջարկում է տուրիստական ուղևորություններ և հաճելի ծովափնյա հանգիստ

Լ Ի Մ Ա Ս Ո Լ Ո Ւ Մ
(Կ Ի Պ Ր Ո Ս)

Ուղևորության տևողությունը 14 օր
Բարձրակարգ հյուրանոցներ
բոլոր հարմարություններով
Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
Հաճելի ժամանց բոլոր փարիքների համար
Էքսկուրսիաներ Կիպրոսի տեսարժան վայրերով

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա, ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ծեռնարկությունների *առաջարկի* և *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2117 Տպաքանակը 4000 Ստորագրված է տպագրության 19. 06. 1996 Գինը՝ 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@